27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7504 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1910

ՇԱԲԱԹ

7 Janvier 1910 27me année N. 7504

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ԶԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ

Կ. Պոլիս Գալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آرەولك
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

Ո՞Վ ՊԻՏԻ ԼՈՒԾԷ

ՇՈՇՈՐԴԱԲԱՆՆԵՐՆ ԱԼ ԳՈՐԾԻ ՎՐԱՅ

Այս հարցումը Ատոմի բերնին մէջ պատմական արժէք ունի։ Կորդեան հանգոյցին առջեւ ալ միեւնոյն հարցումը կ'ըլլար կոր. բայց միայն Ալեքսանդրի սուրը եկաւ մէկ ակընթարթի մէջ լուծելու։ Ատոմ սակայն հանգոյցի մը, կնճռոտութեան մը առջեւ չի դտնուիր։ Խնդիրը կը դառնայ Ազգային Ժողովը լուծելու իր փափաքին, իր նպատակին վրայ։ Սիկա շատ պարզ է։

Կառավարութեան ձեռքով լուծել տալու «օրինական» առաջարկը յղացաւ. տեսաւ որ Ժողովրդականութիւն չպիտի դտնէ, հիմա կը դառնայ իր սիրական մէթոտին, կոչ ընելով ժողովուրդին որ դա՛յ լուծէ Ազգ. Ժողովը։ Ժողովուրդին ախորժակը սրելու համար «վսեմ ժեսդ» կ'ունենէ Ժողովը լուծելու ձեռնարկը։

Ատոմ խուժանը դրդռելու, կատղեցնելու, գլուխը գարձնելու իր բոլոր պահեստի հնարքները, ոճերը մէջտեղ կը հանէ, Ազգ. Ժողովը գոյութենէ դադրած մարմին մը ցուցունելու և երեսփոխանները ժամ առաջ իրենց տիրոջներէն վա՛ր քաշելու համար։ Հինգշաբթի օրուան իր «Մի՛վ պիտի լուծէ» յոդուածը, հրաւիրագիր մըն է պալպապէս իր մարդոցը որ դան և այս «վսեմ ժեսդը» ցուցունեն։

Ատոմին համար Ազգային Ժողովը ամէն անդամուն ալ «գոյութենէ դադրած» մարմին մըն է, երբ անիկա կոյրկուրայն չի հպատակիր, չի ստրկանար Զախակողմին պահանջումներուն։ Այսօր Պատրիարքի հրաժարականի և վարչութեան ընտրութեան խնդիրը կայ. վաղը եթէ Աղիամարի, Եօանէսքոյի, Օրմանեանի տեղեկագիրները գան՝ միեւնոյն ըմբոստութիւնը պիտի տեսնանք։ Կա՛մ խոնարհեցէք մեր կամքին առջեւ, կամ «ժողովուրդ, եկուր լուծէ սա ժողովը»։ ցուցուր մարիճէբդ, վսեմ ժեսդդ։» Սիկա սիրելի Ատոմ, խոստովանեցէք որ Եըլտզի վայել պահանջում է։ Թիրճի ազատութիւնը ոտքի տակ առնել, վրան թքնե՛լ ըսել է։ Դուք կը հրաւիրէք ժողովուրդը որ դայ և ի՛ր իսկ ձեռքով լուծէ Ժողովը։ Ա՛լ գաղտնիք մը չէ թէ սա «իր իսկ ձեռքով լուծելուն» արարողութիւնը ի՞նչ կրնայ ըլլալ։ Ուրբաթ օր մը 50–60 կորիճներ կուգան կը շարուին Գալաթիոյ եկեղեցիին բակը, Ժողովը կը սկսի. յանկարծ ձեր մէջէն ամէնէն հաստ կողն ունեցողը ոտք կ'ելլայ և «Այս ժողովը ապօրէն է» պօռալով նշանը կուտայ և դուք ամէնքդ կը քաշուիք Ժողովէն. անմիջապէս սրահ կը խուժեն այն 50–60 կորիճները և վսեմ ժեսդով մը՝ այն է՝ թուքով ու մտրակներով. աւելի կոթերով ազդու լուծողական մը կուտան, հինգ րոպէի մէջ լուծելով Ժողովը։ Ալ, իր օրակարգերով. իր Եօանէսքոյի և Երուսաղէմի բանաձեւներով։

Բայց սիրելի Ատո՛մ, ինչո՞ւ ժողովուրդը կուգայ, ժողովուրդը կը լուծէ կ'ըսէք. ինչո՞ւ այս բարոյականները. կամ ինչո՞ւ Ազգ. Ժողովը գոյութենէ դադրած ցուցունելու համար ձեր ձախաւեր փաստաբանութիւնները որոնք քիչ շատ բանականութիւն ունեցողը կը գայթակղեցնեն, խնդիրը կը ճապաղեն և ձեզի անիրաւ կը հանեն։ Ըսէ՛ք, կարճ խօսքով. «Տը՛ղա՛ք, վաղը ուրբաթ է, Ազգ. Ժողով կայ, լուծել պէտք է. Ազգին փրկութիւնը հոն է։» Անձնասպանները մինակ՝ գնդակը կուրծքերնուն պարպելէ առաջ իրենց մահավճիռը արգելացնելու կը նային մէյ մէկ թուղթի կտոր ձգելով։

Սահմանադրութեան գոյութիւնը փճացնելու համար ձեր հրաւիրող վսեմ ժեսքը երբ օրինական կաղապարի մէջ ձուլելու կը ճգնիք, հաւատացէք որ ձեր տաղանդէն, իրաւագէտի կարողութենէն, ազգասիրութենէն շատ բան կը կորսնցնէք, եթէ ոչ ամէնքը։ Երեւակայեցէք, Ազգ. Ժողովը ջնջելու համար որ շաւանք կազմակերպելու հրաւէր կը կարդաք, Համիտին չդպած միակ ազգային իրաւունք մը՝ Սահմանադրութիւնը զոհելու կ'աշխատիք, անիշխանութիւնը յաւերժացնելու ամէն ջանք կը թափէք, Պատրիարքարանը կը դիդուին կը մնան զօրանոցներէ հատած աղէկտուր նամակները, տեսակներով բողոքի դիրեր կուգան կը լեցուին դատարաններէն, ասոնց կարիքը բացող ո՛չ Պատրիարք կայ, և ո՛չ ալ վարչութիւն կայ և դուք կ'արդարացնէք այս ողբալի, այս անիշխանական վիճակը. ասով Ժողովրդապետութիւնը տեղը դնաց՝ փառքին հասա՛ւ կ'ըսէք. մինչդեռ Ժողովրդապետութեան ամենէն փառաւոր կոթողը՝ այն է Ազգ. Սահմանադրութիւնը կը փչրեք կը ջնջէք ասով։

Դուք անկարելիին կը պահանջէք. և վստահ ըլլալով որ անկարելին չի կրնար դոհացում դտնել, ատիկա ձեռքը զէնք կ'ընէք ժողովուրդին իրաւունքներուն ապէնք դատախազի կերպարանք մը առնելով։ Գիտէք որ Ազգային երեսփոխանութեան հաւաքարար հրաժարիլը անկարելի է. որովհետեւ ատով դուք, սիրելի Ատոմ իրաւունք կուտաք որ վաղը կամ միւս օր կառավարութիւնը ուզած աւտեղը լուծելու ելլայ Ազգ. Ժողովը, հիմնուելով ձեր տալիք օրինակին վրայ։ Դուք չատ ապէկ գիտէք որ կառավարութեան ձեռքը տալով Ազգ. Ժողովը լուծելու այս փասը. Ազգ. Սահմանադրութեան գոյութիւնը վերանգելու դեպիրը պատրաստած կ'ըլլանք. անշուշտ դուք ալ չէք ժխտեր թէ կառավարութիւնը խորթ կը նայի Օսմանեան տարրի մը զատ խորհրդարան ունենալուն։ Ազգ. Ժողովը ե՞րբ Ժողովուրդին շահերուն դէմ ելեր է։ Դուք խոշոր բառերու, հեքեաթներու, մտացածին ամբաստանութիւններու լաբիրինդոս մը կը դնէք մէջտեղ, ինչպէս մը ցուցնել կ'աշխատիք որ այս Ազգին դէմ անսաստող մարմին մըն է Ազգ. Ժողովը։ Այսօր դուք իսնաս մը ունիք, Պատրիարքը աթոռին վրայ գամել կ'ուզէք, երբ դուք, սիրելի Ատոմ, վեց ամիս առաջ անոր երեսին դաւանա՛ն պօռացիք, իբր պեսական հարուած հրաւիրող։ Երանի թէ այն ատեն ձեր այսօրուան ամբոխավարութեան հնարքները թափէիք. ատիկալով Պատրիարքը որ քաշուի։ Այսօր այսչափ ազեռալի կռուանքնոր մը պատճառ չէր ըլլար։ Երանի թէ վեց ամիս առաջ... անոր տունին պատուհաններն վեր շուլլուէիք, հրաժարականը պահանջելու, փոխանակ վեց ամիս ետքը նոյն պատուհաններուն առջեւ դիդուելով ձեր ընկերներուն հետ «ովսաննա՛» աղաղակելու, Ձեր իսնատին միւս պատճառն է վարչութեան ընտրութիւնը. որովհետեւ կը կարծէք թէ նորէն պօքթ ըրին ձեզի դէմ։ Բայց պօյքոթ չկայ, միայն անվստահութիւն կայ, և այս անվստահութիւնը յառաջ բերելու համար ամէն ջանք գրիք, մինչեւ որ Ատանայի աղէտին առթիւ ձեր դիշեր ցերեկ կատարած աշխատանքները դնահատող և ծախահաղորդները սրբեցին իրենց միաքէն բոլոր այս քաղցր յիշատակները, ինչպէս իրենց սիրտէն՝ համակրանքը։

Այս երկու իսնաները ամէ՛ն դիւնով առաջ տանելու համար այսօր ձեր աչքին չերեւար Ազգ. Սահմանադրութիւնը և կը պահանջէք որ լուծուի Ազգ. Ժողովը։

Վաղը նո՛յն պահանջումը պիտի ընէք եթէ ձեր տաքտիկին անհամաձայն որոշում մը տայ Ժողովը օրաւոր կարգի ուեւ խնդրի առթիւ։ Ու դուք պիտի չդադրիք պօռալէ «Ժողովո՛ւրդ վեհապետութիւնդ պաշտպանէ, Ազգ. Ժողովը լուծէ՛»։

Իրա՛ւ Ժողովուրդին իրական վեհապետութեան, այն է Ազգ. Սահմանադրութեան ըզքաուած թուղթերուն վրա՛ բա՛ն մը պիտի հասատուի, բան մը պաշտպանուի, բայց ո՛չ թէ վեհապետութիւնը այլ դանիկա քար ու քանդ ընող Բանապետութիւնը։ Սիրելի Ատոմ, բառերը մի չփոթէք։

Շար.

ՅԱԹԹԻ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՆԱԽՈՐԴ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՕՐՄԱՆԵԱՆ Ս.Ի ԴԷՄ ԵՂԱԾ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

ՔՆՆԻՉ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

Ցանձնաժողովս ի սկզբանէ անտի կը տեսնէր եղեալ ամբաստանողներուն անհաւատարմութիւնը։ Մինչդեռ Ա. Դատապարտեան էֆ. իր ձայնակիցներով կ'ըսէ թէ Օրմանեան Ս. լռութիւն պահած է, Էքսէրճեան քահանան թագրիր ուսած ըլլալը կը մատնանշէ։

Քննութիւնը ցոյց տուաւ թէ Օրմանեան Ս ա՛յն միայն լուած չէ Ազգ. Ժողովը ե՞րբ Ժողովուրդին շահերուն դէմ ելեր է։ Դուք խոշոր բառերու, հեքեաթներու, մտացածին ամբաստանութիւններու լաբիրինդոս մը կը դնէք մէջտեղ, այնպէս մը ցուցնել կ'աշխատիք որ այս Ազգին դէմ անսաստող մարմին մըն է Ազգ. Ժողովը։ Այսօր դուք իսնաս մը ունիք, Պատրիարքը աթոռին վրայ գամել կ'ուզէք, երբ դուք, սիրելի Ատոմ, վեց ամիս առաջ անոր երեսին դաւանա՛ն պօռացիք, իբր պեսական հարուած հրաւիրող։ Երանի թէ այն ատեն ձեր այսօրուան ամբոխավարութեան հնարքները թափէիք, ատիկալով Պատրիարքը որ քաշուի։ Այսօր այսչափ ազեռալի կռուանքնորի մը պատճառ չէր ըլլար։ Երանի թէ վեց ամիս առաջ... անոր տունին պատուհաններն վեր շուլլուէիք, հրաժարականը պահանջելու, փոխանակ վեց ամիս ետքը նոյն պատուհաններուն առջեւ դիդուելով ձեր ընկերներուն հետ «ովսաննա՛» աղաղակելու, Ձեր իսնատին միւս պատճառն է վարչութեան ընտրութիւնը. որովհետեւ կը կարծէք թէ նորէն պօքթ ըրին ձեզի դէմ։ Բայց պօյքոթ չկայ, միայն անվստահութիւն կայ, և այս անվստահութիւնը յառաջ բերելու համար ինքն Օրմանեան Ս. թելադրած էր այս բանը — Պէշիկթաշի գերեզմանատան յանձնումը։

«Օրմանեան Ս.ի Պատրիարքութենէն առաջ պաշտօնավարող Վարչութիւնը ի սկզբանէ անտի թէեւ որոշած է եղեր յանձնել, բայց չէր յանձնած. մինչդեռ Օրմանեան Ս. ինքը կ'աշխատէր յանձնումը փութացնել»։

Ասկէ զատ Տ. Գր. Պալաքեան վարդապետ յանձնի ժողովին կը յայտարարէր թէ՝

«Օրթագիւղի գերեզմանատան խնդրին մէջ Օրմանեան Ս. ուզեց ընթացք տալ՝ Իսպէր Եաղլեանի մէջտեղ փաստաբանի ուսուցած գրոյն և ստիպեց Վարչութիւնը յանձնել գերեզմանատունը։ Եւ այդ կ'ուներ Ռ. Եաղլեանի դիրքն ամրապնդելու և ամրացնի իթթիֆաքն ժամանակ իր համար ակնարկելու բան մը ընելու համար։ Բարեբաղդաբար Սուլթան Համիտ մերժեց այդ խնդիրը և թոյլ չտուաւ որ Հայոց գերեզմանատունը գրաւուի»։

Այս մասին Օրմանեան Ս. հետեւեալը կը գրէ՝

«... Պէշիկթաշի գերեզմանատունը իրօք չէր յանձնուեր, այլ ճարաար դարձուցած մըն էր, որուն յանգող հետեւանքն ալ լայնի է. վասնզի գերեզմանատունը յանձնուած չէ։

Օրթաքէօյի գերեզմանատան խնդիր առղի ունեցած չէ՝ այդ բանը ըսող ժողովականներուն ժամանակ. և եթէ խնդիր խնդիրի խառնելով Պէշիկթաշը Օրթաքէօյի հետ կը չփոթեն, այդ բանական է ցուցնել թէ օրշա՛ թեթեւակի կազմած են իրենց յայտարարութիւնները, և ոչ իսկ խօսքերնուն ճշմարիտ և խնդիրներուն իսկութեան միտ դնելով»։

Օրմանեան Ս. իր բերանացի լուսաբանութեան մէջ հետեւեալ մանրամասնութիւնները տուաւ.

«Գերեզմանատան խնդիրը եռ չեմ յարուցած. երբ Թահսինը ինկածի պէս էր ժամանակ մը, Իզզէթ փաշան այդ խնդիրը յարուցեր էր. Ցարութիւն Պատրիարքի և Բարթողիմէոսի օրով թագրիներ կան թէ գերեզմանատունը տրուած է արդէն. Իզզէթի ձեռքէն ազատելու համար ալ աշխատեցանք. խնդիրը ժողովին բերինք. ժողովն ըսաւ թէ՝ արդէն տրուեր է ժամանակին, և արուածը կ'ուզէին մեզմէ. ուզեցին որ նոյնիսկ ծախու առնեն գերեզմանատունը. մենք երկու կէտի վրայ ծանրացանք և ըսինք՝

1.— Ամենեւին չենք ծախեր, դրամ չենք ընդունիր։

2.— Ինչպէս որ մեռելները կը թաղենք յատուկ եկեղեցական արարողութեամբ, քրիստոնեայ բանաւորներու այխատութեամբ, մեռելական կառքերով, եկեղեցական հանդէսով և թափորով պէտք է փոխադրութիւնը կատարուի։

Այս պնդումներով յաջողեցանք փաքնել խնդիրը և վերջ տալ անոր։

Օրթագիւղի գերեզմանատան խնդրոյն համար ալ ուրիշ կերպ գործեցինք։ Սինք թէ քալերայէ ու վէպայէ չատ մեռնողներ թաղուած են այնտեղ. ասոնք խառնելու չի գար. հոդին տակ ծածկուած միքոտ՝ կը կենայ ըլլալ որ տարածուին փոխադրութեան առեն. նէրլրդին ալ չատ մօտ է եւայլն։

Այսպիսի յայտարարութիւններով գործին մէջէն ելանք։ ազատեցանք։»

(Շար.)

ՄԵԶԻ ԳՈ՛ՐԾ ՊԷՏՔ Է ԵՒ ՈՉ ԽՕՍՔ

Ամենայն Հայոց Հայրապետի հոգեհանգիստական աթոռ Թէրզիան Կ. Պարտիզաքին անպատեհ ցոյցը՝ մասնաւորապէս մէջ արդարացի բողոքներու տեղի տուաւ մանաւանդ Հայ Կաթոլիկներու կողմէն ինչ որ չատ բնական է. բայց բան մը որ բնական չթուիր, ան ալ սոյն բողոքներուն առ Թէրզեան Դիրապետութեան ուղղուիլն է։

Զարմանալի թէ հոգեւոր աթոռի համախոհներէն եմ կամ թէ անոր գործակիցներէն մէկ լոփիկ մը գտած եմ, ա՛յն, ընդհակառակը։ Կը կարծեմ որ չկայ Հայ մը, ըլլայ ան՝ լուսաւորչական կամ կաթոլիկ, բողոքական կամ մոլեռանական և կամ ուրիշ ո՞և է դրօնդաւան, որ իր դիրքերուն Ս.ի պէս անձնաւորութեան մը յիշատակին եղած սոյն նախատանքը արդարացնէ։

Մեղադրելի է Մասեռնեռ Թէրզեան ասոնց ցցլուիս։ Բայց հազար անգամ մեղադրելի են մեր մեծապատիւ երեսփոխանները որ իրենց չափազանց փափկանկատութեամբ, սոյն անպատուաբեր արարքին մեղակից հանդիսացան։

Եւ ցաւալին այն է որ՝ ուրբաթ օրուան այդ անգոյն նիստը իսկական ցոլացումն է մեր ներկայ հասարակութեան։ — Chaque peuple a le gouvernement qu'il mérite — և խոստովանինք որ ներկայ վիճակին մէջ մեր հասարակութեան ասկից ասրբեր Պատրիարք մը ունենալը հառամ է։

Շատեր հարցուցին թէ ինչո՞ւ արդեօք Ս. մաքին մէջ սոսկալի վրէժխնդրութիւններ կ'երկնէր այդ մարդուն դէմ, որուն հանոյքին առարկան եղած էր երկար առեն։

Իսկ գալով Ղուկաս էֆէնտիի, ան թէեւ բոլոր այս անցած դարձածէն գոհ էր, սակայն կը մտերթարուէր, խորհելով որ ի վերջոյ քէնին տեղի պիտի տար։

— Հիմակուհիմա կերեսաց որ քովը քանի մը ոսկի ունի և անոր ապաւինելով գլուխ կը բռնէ կոր, բայց այդ դրամը շուտով կը հատնի և այն առեն կրկին կը տարպուի ինձի դիմել. խնդիրը ապասելուն վրայ է, համբերութեամբ ամէն բանի կընանք յաղթել։ Ես կը վախնայի որ հենթ բան մը ի՛ընէ ու մեր յարաբերութիւնը կը հասցնէ Թագուհիին ու պատճառ ի՛ըլլայ նոր դայթակղութեան մը, բայց ի՛երեւայ որ առանկ դիտաւորութիւն մը չունի։

Ահա ինչ որ կը մտածէր վաճառականը նաւակով Գէօյիւք Տերէ գացած միջոցին։

Առաւն կանուխ իլա Գալիս իր գործարանները, որպէս զի գործերը կարգի դնէ ու երթայ Սիրքէճիի կայարանը, իր կինը դիմաւորելու որ առաւան ճեպընթացով կը հասնէր։

(ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՕԼՍԱՀԱՑ ԲԱՐԴԵՐ)

Հեղինակ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՐՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

Ճաշը լմննցնելէ եաքը, կը պատրաստուէր մեկնիլ և երթալ Գէօյիւք Տերէ, երբ յանկարծ նշմարեց որ Երանիկ իր աղջկան հետ զբօսարան մտաւ, որ ինչպէս ըսինք, միեւնոյն առեն ճաշարան ալ էր, և գընաց տեղանի մը քով նստեցաւ, առանց նշմարելու իր քեռայրը։

— Ինչ մը սպասեմ, տեսնենք ի՛նչ կ'ըլլայ, մտածեց ինքնիրեն Ղուկաս էֆէնտի, հիմա քիչ մը հանդարտած կ'երեւայ կոր, կարելի է ճաշէն եաքը, երբոր փորն ալ կշտացնէ, աւելի դիւրին կ'ըլլայ խօսք հասկնալը։

Եւ այս յուսալից ենթադրութեան վրայ, գրպանէն տիկարէթ մը հանեց և ծխել սկսաւ։

Իրաւցնէ Երանիկ այլեւս դրդռուած կերպարանք չունէր։ հանդարտիկ կը խօսակցէր իր աղջկան և պատուհիին հետ, և նոյնիսկ առեն առեն կը ժպտէր։

Երբ ճաշը աւարտեց, վաճառականը ոտքի ելաւ և մօտեցաւ այն տեղանին որուն շուրջը նստած էին երկու կիներն ու աղջիկը։

Երանիկ իր քեռայրը տեսածին պէս զարմացական շարժում մը ունեցաւ։

— Դող մի՛ ելլար, քիչ եաքը պիտի երթամ, փութաց ըսել վաճառականը. ես ալ ձեզի պէս ճաշելու եկայ բայց երբ ճաշս աւարտելով կը պատրաստուէի դուրս ելլել ձեր դալը տեսայ և պատեցի որ ճաշդ լմննցնես որպէսզի քովդ դամ և քիչ մը միասին տեսնուինք։

— Բայց արդէն ուշ է և տուն պիտի վերադառնանք, պատասխանեց Երանիկ։

— Դեռ կարելի է նստիլ, ապէրէն ժամը երկուքն է։

— Մանչիկին քունը եկած է և ննջելու առնն է։

— Ուրեմն թո՛ղ անիկա սպասուհիին հետ տուն երթայ, մենք քիչ մը կը նըստինք. պնդեց Ղուկաս էֆէնտի. անպատճառ պէտք է որ քիչ մը խօսիմ քեզի հետ...

Երանիկ, որուն բարկութիւնը անցած էր, չկրցաւ ա՛լ աւելի դիմադրել և սպասուհիին ըսաւ որ աղջիկը առնէ տուն դառնայ և աւելցուց.

— Ես ալ քիչ մը եաքը կուգամ։

— Մինչեւ տուն քեզի կը տանիմ կը ձգեմ, յարեց վաճառականը։

Երբ երկուքը առանձին մնացին՝ պահ մը լռութիւն տիրեց, յետոյ, վերջապէս, Ղուկաս էֆէնտի խօսել սկսաւ։

— Դիտես որ վաղը, քոյրդ՝ Թագուհին՝ կուգայ կոր, և անշուշտ դինքը դիմաւորելու համար կայարան պիտի գաս կամ իրիկունը մեր տունը պիտի գաս, այս մասին որոշում ուտած ես։

— Այո՛, պիտի գամ քոյրս տեսնելու, այս մասին վճռած եղիր, պատասխանեց Երանիկ հաստատ չեշտով մը։

— Ուրեմն ճշդիր ատոր համար, շարունակեց վաճառականը պէտք է անանկ բան մը չկատարենք որ Թագուհին բանէ մը չկասկածի, օրովհետեւ մեր պատիւը և ընտանեկան բարոյականը այդպէս կը պահանջէ... եթէ նորէն այս իրիկուան պէս գրդռուիս ու իմ մասիս խօսքեր կամ ակնարկութիւններ ընես, կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ։

— Սպառնալի՞ք կ'ընես կոր, հարցուց Երանիկ։

— Չէ՛. միայն թէ բարեկամաբար խորհուրդ կուտամ կոր, որովհետեւ քիչ մը առաջ, բարկութեանդ մէջ, կարդ մը խօսքեր ըրիր որոնց նպատակը չկրցայ հասկնալ։

— Ի՞նչ խօսք։

— Սանկ ծածուկ սպառնալիքի խօսքեր...։

— Չեմ յիշեր կոր թէ ի՞նչ ծածուկ խօսք ըսի. այնքան յուզուած էի որ գուցէ առանց կշռելու բաներ մը ըսած եմ։

Այս բացատրութիւնը գոհացուցիչ երեւցաւ Ղուկաս էֆէնտիի և դայն համարեց իբրեւ վերջնական հաստատութեան մը նախաքայլը։

— Ես ալ ճիշդ այդպէս մտածեցի որ առանց խորհելու կ'ըսեիր այդ խօսքերը և ասոր համար ուզեցի քիչ մը սեղանէ և գու բերնէդ լսել թէ ակամայ այդ տեսակ սպառնալիքներ ըրած ես։

— Այո՛։

— Լաւ, անանկ է նէ՝ երթանք, ժամանակը ուշ է։

Վաճառականը փորձեց խօսակցութիւնը շարունակել, օգուտ քաղել Երանիկի հաշտարար տրամադրութենէն և կրկին զայն իրեն վերադարձնել; սակայն տեսաւ որ անկարելի էր այդ և թէ խղճմը այս անդամ վերջնական էր, ուստի յուսահատաբար տոքի ելաւ, իր քենին տարաւ մինչեւ տունը, յետոյ առանձին վերադարձաւ նաւամատոյց նաւակով Գէօյիւք Տերէ երթալու համար։

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՐՀԵՑԵՐՈՐԴ

Ամբողջ դիշերը Երանիկ դրեթէ անքուն անցուց։ Ամուսինէն եկած հեռագիրը, այդ վերջին խաղը որ կը խաղայ իրեն, ահռելի բան մը կը թուէր իրեն։ Այսպէս ուրեմն՝ իր կորուստն էր որ վճռած էր Ղուկաս էֆէնտի, պարզապէս կ'ուզէր զինքը անօթութեան մատնել, որպէս զի ստիպուի իր ճանկին մէջ իյնալու և իր հաճոյքին ծառայելու սարքուկի մը պէս...։ Ու ասոր համար ոչ թէ միայն իր քենին կը զոհէր, այլ նաև անոր հետ, ամուսինն ու աղջիկն ալ։

— Այո՛ ինչ սոսկալի, այս ի՞նչ հրէշ մարդ մըն է եղեր, կը մտածէր, կատաղութենէն խելայեղ։

Ամենայն Հայոց Հայրապետի հոգեհանգիստական աթոռ Թէրզեան Կ. Պարտիզաքին անպատեհ ցոյցը՝ մասնաւորապէս մէջ արդարացի բողոքներու տեղի տուաւ մանաւանդ Հայ Կաթոլիկներու կողմէն ինչ որ չատ բնական է. բայց բան մը որ բնական չթուիր, ան ալ սոյն բողոքներուն առ Թէրզեան Դիրապետութեան ուղղուիլն է։

Զարմանալի թէ հոգեւոր աթոռի համախոհներէն եմ կամ թէ անոր գործակիցներէն մէկ լոփիկ մը գտած եմ, ա՛յն, ընդհակառակը։ Կը կարծեմ որ չկայ Հայ մը, ըլլայ ան՝ լուսաւորչական կամ կաթոլիկ, բողոքական կամ մոլեռանական և կամ ուրիշ ո՞և է դրօնդաւան, որ իր դիրքերուն Ս.ի պէս անձնաւորութեան մը յիշատակին եղած սոյն նախատանքը արդարացնէ։

Մեղադրելի է Մասեռնեռ Թէրզեան ասոնց ցցլուիս։ Բայց հազար անգամ մեղադրելի են մեր մեծապատիւ երեսփոխանները որ իրենց չափազանց փափկանկատութեամբ, սոյն անպատուաբեր արարքին մեղակից հանդիսացան։

Եւ ցաւալին այն է որ՝ ուրբաթ օրուան այդ անգոյն նիստը իսկական ցոլացումն է մեր ներկայ հասարակութեան։ — Chaque peuple a le gouvernement qu'il mérite — և խոստովանինք որ ներկայ վիճակին մէջ մեր հասարակութեան ասկից ասրբեր Պատրիարք մը ունենալը հառամ է։

Շատեր հարցուցին թէ ինչո՞ւ արդեօք Ս. մաքին մէջ սոսկալի վրէժխնդրութիւններ կ'երկնէր այդ մարդուն դէմ, որուն հանոյքին առարկան եղած էր երկար առեն։

Իսկ գալով Ղուկաս էֆէնտիի, ան թէեւ բոլոր այս անցած դարձածէն գոհ էր, սակայն կը մտերթարուէր, խորհելով որ ի վերջոյ քենին տեղի պիտի տար։

— Հիմակուհիմա կերեսաց որ քովը քանի մը ոսկի ունի և անոր ապաւինելով գլուխ կը բռնէ կոր, բայց այդ դրամը շուտով կը հատնի և այն առեն կրկին կը տարպուի ինձի դիմել. խնդիրը ապասելուն վրայ է, համբերութեամբ ամէն բանի կընանք յաղթել։ Ես կը վախնայի որ հենթ բան մը ի՛ընէ ու մեր յարաբերութիւնը կը հասցնէ Թագուհիին ու պատճառ ի՛ըլլայ նոր դայթակղութեան մը, բայց ի՛երեւայ որ առանկ դիտաւորութիւն մը չունի։

Ահա ինչ որ կը մտածէր վաճառականը նաւակով Գէօյիւք Տերէ գացած միջոցին։

Առաւն կանուխ իլա Գալիս իր գործարանները, որպէս զի գործերը կարգի դնէ ու երթայ Սիրքէճիի կայարանը, իր կինը դիմաւորելու որ առաւան ճեպընթացով կը հասնէր։

(ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ)

կաթոլիկ հայերը հաւաքական բողոք մը չերին այս անուր բայց արդէն պատմական դէպքին առթիւ։

Այս հարցը տալու համար պէտք է անդիմանալ Կ. Հայ հասարակութեան հանգանակութեանը։

Կ. Հայ համայնքը, որուն մէկ ստուար մասը մինչեւ այսօր Մոլիէռի դիւցազուն նման իրեն ով բլալը չգիտեր տակաւին կը կարծէ թէ մեր Պոլսոյ Պարիարքարանը Հասմի ամենակրող և հարուստ վաճառականի մասնաճիւղն է։

Այս համոզումը այնքան խոր խարիսխ նետած է ժողովուրդին զանգաղ խաւերուն մէջ՝ որ նա միայն մեծատուն կամ անանկ իր օգնութիւնը զլացած է ազգ. հաստատութեանց (խօսքս բացառութեանց մասին չէ անշուշտ) և զայն տպատած է միայն Հասմէն, պէտք է խոստովանիլ որ վերջինը երբեք յուսախափ թողած չէ, մանաւանդ թէ «Հայցեցէք և տացի ձեզի» իւր քաղաքականութիւնը ո՛չ մի տեղ այնքան լայնօրէն ի գործ դրած չէ որքան սա խնդիրս ու կրակ արեւելեան կաթոլիկներու հանդէպ։

Հռոմայ դերը կարծեսեն մեծ եղած է մեզի համար և ներկայ պարագան եթէ անկեց ալ թեւլդրուած բլայ — բան մը որ կը դժուարանամ հաւատալ — մեզի չկրնար մոռցնել տալ պայմանին մը, որ շատ պատեւոր էզեր ունի։

Այս անձուկ ժողովրդու մէջ չեմ կրնար ամփոփել Հռոմայ աթոռին և Հայոց յարաբերութիւնները հինգ դարերու մէջ։ բաւ է յիշել հին բիւզիմի ժամանակ և մանաւորի Ջաքդի օրերը, Հռոմայ մասնաւոր անժխտելի և չջարիչի ծառայութիւնները բլայ նիւթապէս կամ բլայ բարոյապէս։ Տարբեր հարց է թէ ինչ նպատակաւ եղած է այդ բարիքը։ Այնքան բաւական է ապահովելու համար որ L'eglise de Pierre «գրաւած» եկեղեցի մեկնողներէն չեմ։

Անցնինք հիմա մեր ոչխարներուն, թողութիւն, մեր կաթոլիկ հայերուն գործին։ Վերջերս Արեւելքի մէջ Գ. Դ. Մալխաս գոչեսաղ կը խօսէր Դար. Թէրզեանի վրայ որ քիչ ժամանակվէջի մէջ յաջողած է Սագզը Աղաթին մաքրել։ Երանի Գ. Մալխասին որ ինչպէս կ'երեւայ ծակաչք չէ և քիչով գոհանալու բարի սովորութիւն ունի։ Միայն թէ մեր այս նոր սերունդին պարտականութիւնը Սագզը Աղաթէն բան մը սպասելուն մէջը չէ։ Հերիք է օրքան ժամանակ լոսերնիս զերինք Սարգ աղաթիներու կամ Զամիլ աղաներու վրայ, այդ ծաները վաղուց դադրեր են պատուղ տալէ։ Բաւական է որքան որ ծածկենք մեր թաւը, անցան այն առեւները, ինչպէս պարկական առածը կ'ըսէ ոչ լեզունը կը կարելին և ոչ ալ կը թողէին որ խօսինք» ուր մեր աշխատութիւնն էր աղօթել և առատ առատ արտասուել, որով լալին ու մեր բարիկ սերունդ մը ազատեցնք։

Անցան այն օրերը երբ ասուտ ծաղանան ամենուրեք պատրաստներով Մխիթարեանները զրաւեցուցինք, մեզի հեռացուցինք, Մխիթարայ անուն գրեթէ indexի մէջ անցնելու տուինք, ճշմարիտը բարին միշտ կը յաղթանակէ, սակայն ժողովուրդին խուլ ձայնը լռելի կ'ելայ կամաց կամաց որ կը պահանջէ Մխիթարեան առաջնորդներ։

Լսեր տարածուեր է որ Գրիգորպատրիարքեանը իր հետ Հռոմ պիտի տանի կարեւոր ծրագիր մը։ Լուսաւորչեան ուսումնական ոլորտը կղեռանոցի վերածելու ծրագիրը առարկելով թէ Մխիթարեաններուն դպրոցները կը բաւեն մեզի։ Շնորհակալ ենք բարեալի լինելով հանդերձ Մխիթարեան կարգ կրելիք մեր գործին այս բարձր գնահատմանդերուն մեզ հարցնել ինչու հեռու կը պահուին անոնք ազգային գործերէ։ Մխիթարեանց լաստաղութիւն մը չէ որ կ'ուզեմ հիւսել և առատել խարսիրն կոքոցել կղերի զանգաղ խմբակցութեանց մէջ։ բայց ներելի չէ այս ուժերու ասպի ժամանակ, ուր կարող և կորովի մարդոց պակասը ոչ դէպի դէպի է, չգաղաղել Մխիթարեանները որ հակառակ մի քանի պակասութեանց — Սասատած է միայն անթերի — ունին հաղարաւ մէկ միջոց թէ մասնորական և թէ նիւթական ազգին օգտակար լինելու։

Կը կրկնեմ կղերի մէջ խարսիրն չէ որ կ'ուզենք մացել։ արդէն մեզի հոմար անտրաձիւ կարեւոր է հասկնել ժողովրդեան որ կղերականութեան և կրօնի մէջ երկունքէն երեքի տարբերութիւն կայ, մին միւսին թշնամին է։ Կղերականութիւնը առեւտրիւն քէն, օր, կը քարոզէ, կրօնքը սէր գուրդուրանք, կղերականութիւնը բաղաւոր անգամում կը խրատ՝ կրօնքը միութիւն և եղբայրութիւն, կղերականութիւնը մահ է իսկ կրօնքը կեանք։ Սա պէտք է հասկնել ժողովրդեան անոր աչքը պէտք է բանալ։ հարցուցէք թիւկնորդն՝ աչք մը որ երկարատեն գոց էր մեզ կը կուրանայ, սա թէ ուր է բացի ու գոցի խնդիրը։ Մեզ պէտք է միանալ բայց ոչ խօսքով այլ գործով։ Դպրոցներ բանալ մեր միջոցներով, հիւանդանոցներ բանալ մեր միջոցներով, եկեղեցիներ շինել ուր որ պէտք է մեր միջոցներով կղերը պահել մեր միջոցներով։ այն ժամանակ եւ միայն այն ժամանակ իրաւունք պիտի ունենանք պահանջելու որ հասարակութեան գրաստն ալ վարուին մեր ցանկութեան համաձայն։ որովհետեւ միտ եւ ամենուրեք բարեալ վերեն ցիւրիլի չալար։

ՕՐԿԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՅԱՄԱՌԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Թայմզ իր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ Ներսպայի սրդի քաղաքականութեան վերայ հեռեւեալ չանեկան յօդուածը հրատարակած է, որուն ամենէն գլխաւոր մասերը կը հրատարակենք. « ... Դալով Բոցասամի տեսակցութեան առաջ բերած արդիւնքին, վասահ էինք որ Ռուսիա կ'ուզէ բնականաբար կարելին ընել իր դրացի տէրութիւնը գոհ ընելու համար, սակայն չպիտի հաւանի երբեք որ ան է հակառակութիւն ըլլայ Սրբակամանութեան չահերուն դէմ։ Այսպիսի կացութեան մը դէմ, ամենէն աւելի խաղաղասէր տէրութիւնները անգամ իրենց սպառազինութիւնները չպիտի ուզեն լքել։ Հաճոյանալ ենք որ Գրիմոյ դիւանագէտները պատերազմ ընելու ատիթ չեն փնտռեր և կ'ուզեն բարեկամական տեսակցութիւններով կարգադրել սմէն բան։ Որքան ալ ծանրակիր ըլլան մեր ներքին զբաղումները, չենք կրնար թոյլ տալ որ ուրիշներ կարծեն թէ Լատուրա Լ.ի մասէն և մեր սահմանադրական ազատութիւնն ի վեր Սրբապի ցամքային տէրութիւնները կրնան իրենց հաշիներուն նայիլ, առանց վախ ունենալու անգլիական դիւանագիտութենէն, որպէս հետեւ Անգլիա իր ներքին գործերովը այնքան զբաղած է որ չի կրնար նեւպալի մէջ գործոն դեր մը կատարել։»

ՅՈՅՍ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ ԴԷՄ

Սիթրպուրկի Նոյի Զայրոնկ թերթը կը գրէ թէ ազաներ խուզարկութիւններ կատարեր են զօրանոցներու մէջ, գրանելու համար զինուորներուն ուղղուած այն կոչը, որով այս վերջինները կը դրդուէին ցոյց ընելու, Վիլհելմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին օրը։ Ինչպէս յայտնի է, զերմանական դիւանագիտութիւնն խոտիրգրելուած է ընդերվարական թերթեր կարդալ։ Այս լուրը հաղորդող Ղրիակիսը կ'աւելցնէ թէ լուրը այնքան ծանրակիռ է որ անոր բոլոր պատասխանատուութիւնը վերցուցեալ թերթին կը թողու։

ԴՐԱՄԻ ԻՐԱՑՈՒՄ

Կարմիր Խաչի ընկերութեան նախագահուհի Լօպանօֆ իշխանուհին Ալեքսանդրօվոյի տանը մէջ խուզարկութիւններ կատարուած են։ Իշխանուհին ամբաստանուած է ռուսհաբոնական պատերազմին մէջ ի վնաս ընկերութեան դրամ իւրացուցած ըլլալուն համար։

ՅԱՐՈՒՆ ԱՆՈՒՇ ՆԱԿԱՆՆԵՐԸ

Մրքաստի դէմ ազան նիւթուած դաւադրութեան հեղինակները, որոնք բանտարկուած էին, նախնական հարցաքննութեանց առեն յայտարարած են թէ յանցաւոր էն։ Այս յանցապարտները միաբ ունին եղեր, կայսրը ապաննել եռաքը, ապաննել նաեւ նախարարները և այրել զանոնք։ Դատավարութեան առեն ժողովուրդին արգիլուած էր ներս մտնել, բայց օտար աւերութեանց դեսպանները մասնաւոր արտօնութեամբ հրացան ներկայ ըլլալ դատավարութեան։

ՊՈՒԻԱՐԱՅԻ ԷՄԻՐԻՆ ՄԱՀԸ

Բեթերսպուրկի գործակալութեան կողմէ հաղորդուած տեղեկութեան մը համաձայն Պուխարայի Էմիրը մեռեր է և թէ ռուս իշխանութիւնները, որ և է հանանական անկարգութեան մը կամ խռովութեան մը առաջքը առնելու համար, անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առեր են։ Մեռեալ Էմիրը, Ամիսիլ Ապատ խան 26 մարտ 1859ին ծնած էր և որդին էր Սէյտ Էմիր Մուզաֆֆէրի որ 1826 օգոստ. 23ին ծնած և 1885 նոյեմբեր 12ին մեռած էր։ Ապահիլ Ապատ խանի պիտի յաջորդէ իր որդին Սէյտ Միր Ալիմ որ 1880 յունվ. 3ին ծնած է և զոր արդէն ռուս կառավարութիւնը ճանչցած է, իբրեւ գահաժառանգ իշխան։

ԹԱՆՔԵՂԵՆՏԻ ԵՐԿՐԱՆԱՐԺԸ

Թանքեղենտ կը հեռագրեն թէ երկրաշարժի ցնցումները կը շարունակեն միշտ, թէեւ նուազ սասակութեամբ։ Ցարդ 10 զինուոր վիրաւորուած և մէկ զինուոր ու 40 բնակիչներ սպաննուած են. բազմաթիւ ուրիշներ ալ վիրաւորուած են։ Քաղաքին շրջապատին մէջ գտնուող բոլոր տուներ վնասուած են. մասնաւորաբար երկու դպրոցներ և կառավարական շէնքը կարեւոր վնասներ կրած են։

ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐ ԿԸ ՄԵՐԺԵՆ ՀՆԱԶԱՆԴԻԼ ՊԱՊԻՆ

Պապը վերջերս նամակներ ղրկեց Գերմանիոյ, Եգիպտոսի, Միլիպեռնի, Պարկասանի, Սուրիոյ և Հնդկաստանի եպիսկոպոսներուն և կրօնական պետերուն, առաջարկելով անոնց վերադառնալ կաթոլիկ եկեղեցին գիրկը և այսպէս մէկ եկեղեցի կազմել։ Այս նամակին մէջ Հռոմի պապը կը պատմէ թէ Արեւելեան և Արեւմտեան եկեղեցիներու բաժանումէն, այսինքն իններորդ դարէն եռաքը քանի քանի եկեղեցական պետեր յորդորեցին Արեւելքի հաւատացեալները որ կաթոլիկ եկեղեցին ծոցը վերադառնան, վերջ առլով արեւմտեան եկեղեցին և արեւելեան եկեղեցին ալ մեծ վնասներ տուաւ։ Գրի դոր Թ., Ինոկենտիանոս Դ., Կղեմէս Դ., Գրիգոր Զ., Եւգինէս Թ., Գրիգոր ԺԳ., Պիոս Ժ Դ. և Լէոն ԺԳ. պապերը չատ աշխատած են միութեան գործը յաջողցնելու համար։ Պապը կ'ըսէ թէ ինքն ալ անոնց չափ պիտի աշխատի կազմելու համար «Մի հօտ և մի հովիւ»։ Մենք որ, կ'ըսէ, ասանկ զգացումներ կը տածենք, մեծ վիշտ զգացինք Կարդինալ Ռօսա-Օրիէնիքի հանդէպին մէջ հրատարակուած յօդուած մը որ «Եկեղեցիներու միութեան խնդրին վրայ կարծիքներ» խորագիրը կը կրէր։ Պապը յետոյ կը յայտարարէ թէ այս յօդուածը ոչ միայն տեսական մեծ սխալներ, այլ նաեւ անանկ պատմական սխալներ կը պարունակէ օրինք մեծ վանգ մը կը կազմեն կաթոլիկ Եկեղեցին համար։ Պապը վերջապէս կ'ուարաէ իր խօսքը, վերոյիշեալ յօդուածին հեղինակ Սաքսոնիոյ Մաքսիմիանին վրայ խօսելով, «Ուրախ ենք յայտարարելու որ այս յօդուածին հեղինակը օրին խորէն և անկեղծապէս զղջացած է և յայտարարած է մեր Սրբազանին թէ, սակէ եռաքը, իր կեանքին մինչեւ յետին վայրկեանը, սատանային օգնութեամբը պիտի սարվեցնէ, պիտի գատապարտէ կամ հերքէ բոլոր այն վարդապետութիւնները զորս Ս. Աթոռը կը սորվեցնէ, կը դատապարտէ կամ կը հերքէ»։

** Գրրլիցէն 20 դեկտ. թուականով կը հեռագրեն թէ Գալվերբայի թեմերու պատկանող 50 եկեղեցականներ չեն հաւանիր երդում ընել, այժմէականներու դէմ գործելու և անոնց չյարելու համար։

** Իտալիոյ Բէրուգա քաղաքին մէջ ալ եկեղեցականներ կատարեցին այժմէականութեան դէմ հարկ եղած երդումը, սակայն Ումպերթօ Ֆռաքասիին անուն եպիսկոպոսը մերժեց երդում ընել, անատեսելով այսպէս Ս. Աթոռի տուած հրամանին։ Այդ եպիսկոպոսը ասկէ առաջ նոյն քաղաքի կղերականներուն ուղղեր էր Ս. Աթոռը կը սորվեցնէ, կը դատապարտէ կամ կը հերքէ»։

ՅՈՅՍ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ ԴԷՄ

Սիթրպուրկի Նոյի Զայրոնկ թերթը կը գրէ թէ ազաներ խուզարկութիւններ կատարեր են զօրանոցներու մէջ, գրանելու համար զինուորներուն ուղղուած այն կոչը, որով այս վերջինները կը դրդուէին ցոյց ընելու, Վիլհելմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին օրը։ Ինչպէս յայտնի է, զերմանական դիւանագիտութիւնն խոտիրգրելուած է ընդերվարական թերթեր կարդալ։ Այս լուրը հաղորդող Ղրիակիսը կ'աւելցնէ թէ լուրը այնքան ծանրակիռ է որ անոր բոլոր պատասխանատուութիւնը վերցուցեալ թերթին կը թողու։

ԳՐԱՄԻ ԻՐԱՑՈՒՄ

Կարմիր Խաչի ընկերութեան նախագահուհի Լօպանօֆ իշխանուհին Ալեքսանդրօվոյի տանը մէջ խուզարկութիւններ կատարուած են։ Իշխանուհին ամբաստանուած է ռուսհաբոնական պատերազմին մէջ ի վնաս ընկերութեան դրամ իւրացուցած ըլլալուն համար։

ՅԱՐՈՒՆ ԱՆՈՒՇ ՆԱԿԱՆՆԵՐԸ

Մրքաստի դէմ ազան նիւթուած դաւադրութեան հեղինակները, որոնք բանտարկուած էին, նախնական հարցաքննութեանց առեն յայտարարած են թէ յանցաւոր էն։ Այս յանցապարտները միաբ ունին եղեր, կայսրը ապաննել եռաքը, ապաննել նաեւ նախարարները և այրել զանոնք։ Դատավարութեան առեն ժողովուրդին արգիլուած էր ներս մտնել, բայց օտար աւերութեանց դեսպանները մասնաւոր արտօնութեամբ հրացան ներկայ ըլլալ դատավարութեան։

ՊՈՒԻԱՐԱՅԻ ԷՄԻՐԻՆ ՄԱՀԸ

Բեթերսպուրկի գործակալութեան կողմէ հաղորդուած տեղեկութեան մը համաձայն Պուխարայի Էմիրը մեռեր է և թէ ռուս իշխանութիւնները, որ և է հանանական անկարգութեան մը կամ խռովութեան մը առաջքը առնելու համար, անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առեր են։ Մեռեալ Էմիրը, Ամիսիլ Ապատ խան 26 մարտ 1859ին ծնած էր և որդին էր Սէյտ Էմիր Մուզաֆֆէրի որ 1826 օգոստ. 23ին ծնած և 1885 նոյեմբեր 12ին մեռած էր։ Ապահիլ Ապատ խանի պիտի յաջորդէ իր որդին Սէյտ Միր Ալիմ որ 1880 յունվ. 3ին ծնած է և զոր արդէն ռուս կառավարութիւնը ճանչցած է, իբրեւ գահաժառանգ իշխան։

ԹԱՆՔԵՂԵՆՏԻ ԵՐԿՐԱՆԱՐԺԸ

Թանքեղենտ կը հեռագրեն թէ երկրաշարժի ցնցումները կը շարունակեն միշտ, թէեւ նուազ սասակութեամբ։ Ցարդ 10 զինուոր վիրաւորուած և մէկ զինուոր ու 40 բնակիչներ սպաննուած են. բազմաթիւ ուրիշներ ալ վիրաւորուած են։ Քաղաքին շրջապատին մէջ գտնուող բոլոր տուներ վնասուած են. մասնաւորաբար երկու դպրոցներ և կառավարական շէնքը կարեւոր վնասներ կրած են։

ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐ ԿԸ ՄԵՐԺԵՆ ՀՆԱԶԱՆԴԻԼ ՊԱՊԻՆ

Պապը վերջերս նամակներ ղրկեց Գերմանիոյ, Եգիպտոսի, Միլիպեռնի, Պարկասանի, Սուրիոյ և Հնդկաստանի եպիսկոպոսներուն և կրօնական պետերուն, առաջարկելով անոնց վերադառնալ կաթոլիկ եկեղեցին գիրկը և այսպէս մէկ եկեղեցի կազմել։ Այս նամակին մէջ Հռոմի պապը կը պատմէ թէ Արեւելեան և Արեւմտեան եկեղեցիներու բաժանումէն, այսինքն իններորդ դարէն եռաքը քանի քանի եկեղեցական պետեր յորդորեցին

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԴԱՀԼԻՃԸ

ՍԻՐ Մ. ՍԻՐ Ց. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մ. և Ց. կուսակցութիւնը առջի օր նիստ դասաւորեց Խորշրդարանին մէջ, ընդլայնութեամբ Մէնթէշէի երեսփոխան Խալիլ պէյի։ Ներկայ էին 104 անդամ, օրենք 115 ձայն կը ներկայացնէին։ Եվ մասկան նախարար Ճավիտ պէյ, ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյ և Էվգենի նախարար Խայրի պէյ ներկայ էին այդ գումարումին։ Նիստին սկիզբը վերանորոգութիւն բացուցաւ կուսակցութեան անդամներուն կարգադրութեան վրայ։ Թալաթ պէյ երկարօրէն պարզեց այն ծրագիրը, որուն հետեւած էր և պիտի հետեւի այսուհետեւ։ Իր խօսքը վերջացնելով՝ ներքին գործոց նախարարը յայտարարեց որ չէր կրնար իր պաշտօնը շարունակել, եթէ երբեք վատանութեան քուէ չտրուէր կուսակցութեան անդամներուն կողմէ։ Ճավիտ պէյ ալ համակարծիք գտնուեցաւ իր պաշտօնակցին։ Եէմէնի երեսփոխանները խօսք առնելով Արարիոյ կացութիւնն ալ քննարկեցին։ Անոնց ալ խոստումներ յայտնեցին։ Անոնց ալ խոստում եղաւ կարգ մը միջոցներ ձեռք առնելու։ Տանջանքներու խնդրին ալ նիստին մէջ յուզուեցաւ։ Ներկայ նախարարները հաւատացին թէ լուրը քննութիւն մը պիտի գտնուեր այդ մասին, պատասխանատուութիւններ երեւան հանելու համար։ Կուսակցութիւնը իր մէջ տիրող անկարգապահութեան վրայ կարճ վիճաբանութիւն մը կատարելէ յետոյ, գայանի քուէարկութեան ձեռնարկեց։ Թալաթ պէյ վատանութեան քուէ առացաւ 15ի դէմ 89 ձայնով և Ճավիտ պէյ՝ 4ի դէմ 91 ձայնով։

** Իգեամ կ'իմանայ թէ դահլիճին մէջ փոփոխութիւն մը առաջ պիտի գայ այն պարագային երբ եպարքոսը հրամարի, ինչպէս կը հաւատացուի կարգ մը չրջանակներու մէջ։ Ուրիշ լրագրի մը ըսածին նայելով, նախարարներէն ոմանք դժգոհ են Հաղարի փաշայի հետեւած ուղղութենէն։ Եթէ այդ լուրը ճիշդ է, նախարարական տագնապ մը անխուսափելի պիտի դառնայ։

** Պիդալի երեսփոխան Տօքթ. Արիֆ Իսմէթ պէյ ալ կուսակցութենէն բաժնուած է։

ՄԱՄՈՒԼԻ ՕՐԻՆԴԸ

Ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյ Թէզքերէ մը ուղղելով Պաղական Խորհուրդին, խնդրած է որ ամենակարճ ատեն մէջ ուսումնասիրուի ապագրական տեսուչ Յաղրլ Նէճիպ պէյի պատասխանած թեղեկագիրը մամուլի օրէնքին մէջ բարեփոխութիւններ ներմուծելու և լաւագոյն ծանկան յօդուածներ կցելու համար առնոր։ Այդ յօդուածները Նախարարաց Խորհուրդին մէջ վաւերացուելէ յետոյ Սրբազան. Ժողովին պիտի յղուին։

ՆԻՍԱՆԻ ՊԱՏԻՒ ՑԱԼՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սելանիի Եէնի Ասբր թերթը կ. Պոլսէն հեռագիր մը ստացած էր, որուն համաձայն, ազատութեան հերոս Նիազի պէյ հարկադրուած էր իր հրամարակը տալու, Օսմ. Բօմիթէին բռնած ընթացքին համաձիա չըլլալուն համար։ Նիազի պէյ թերթերուն ուղղած մէկ հեռագրով կը հերքէ այդ զրոյցը։ Նիազի պէյ կը հաւատայ թէ Օսմ. Բօմիթէին հայրենասիրական նպատակ կը գնահատէ և կը յայտարարէ թէ միշտ հաւատարիմ պիտի մնայ Բօմիթէին։ Գալով իր հրամարման, Նիազի պէյ կ'աւելցնէ թէ 18 տարիէ ի վեր հայրենիքին կը ծառայէ, տարկայն այսօր սոսկալուած է դիմաւորական ծառայութենէ քաշուելու թէ՛ առողջական և թէ անձնական պատճառներով։

ԵԷՆԻ-ԲԱԶԱՐԻ ԴԵՊԻՍՈՒՐ

Գելիբոլոյի թերթերը զայրոյթով կը խօսին Եէնի-Բազարի մէջ գործուած յանկակի սպանութեանց վրայ, որոնց զոհ կ'երթան Սերպերը։ Այ-Նիքոլա տօնին նախընթաց օրը, Աքօվայի գիւղերուն դիակները սպանուած են երկու երեւելի Սերպեր, այն պատուն երբ անոնք ուրիշ անձերու հետ կը զուարճանային։ Ուրիշ գիւղի մը մէջ ալ երկու Սերպեր քարերով սպանուած են։ Առանցմէ մէկը 80 տարեկան է։ Սերպական լրագիրները կը գանգատին տեղական իշխանութեանց դէմ, որոնք անպատիժ կը ձգեն սարսափելի գործերը, թէև տասնը ամէնքն ալ ծանօթ են տեղական կառավարութեան։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ

Հայաստանեայց Առաքելական նախագահ Բրֆաթ պէյ, առջի օր, այցելութիւն տալով Երեսփ. Ժողովի նախագահ Անմէտ Բրզա պէյի և Մերպերոյթ նախագահ Սաթա փաշայի, մանրամասն տեղեկագիր մը յանձնեց բոլոր այն հարցերու և վարչերու մասին որոնք պաշտօնապէս նոու կողմէ ներկայացուած են 1326 ելմտական տարուան մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ 1326 դեկտեմբեր 1. Տեղեկագիրին մէջ պարզուած են այն պատճառները, որով չեն վաւերացուած կարգ մը հարցներ։ Նոյնպէս իր մէջ հանուած են քանի մը նամանգներու ելմտական յանձնաժողովին մէջ տեղուած անկանոնութիւններ։ Տեղեկագրին մէջ կարգ մը նկատողութիւններ եղած են ընդհանուր ելմտական բաղդատութեան վրայ։ Այդ տեղեկագիրը Եռատոյցին Ժողովին և Մերպերոյթին ելմտական յանձնաժողովներուն պիտի յղուի։

Ի ՊԱՏՇԻՒ Պ. ՏԷՖԻՍԻ

Ելմտական նախարար Ճավիտ պէյ, առջի իրիկուն, Սէրքէ մ'Օ. իսանի մէջ մը, ներմտական հանդիսարանի մը տուաւ Օսմ. Կայսր. Պանքայի նախագահ անօրէն Պ. Տէֆֆէի։ Ճավիտ պէյի աջակողմը նստած էր Պ. Տէֆֆէ, իսկ ձախակողմը՝ Հաճ. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. տը Ֆելլինիէր։ Ներքին գործոց նախարարը որ ելմտական նախարարին դիմաց նստած էր, իր աջակողմը ունէր Օսմ. Պանքայի Ընդհ. Տնօրէն Պ. Բէվալը և ձախակողմը՝ հարկաւոր չինութեանց նախարարը։ Ներքին գործոց նախարարը՝ Աղանդերի սաեն Ճավիտ պէյ բաժակ առաջարկելով Պ. Տէֆֆէի կենաց, ցնորակութիւնն յայտնեց՝ գանձարանի և երկրին մատուցած ծառայութիւններուն համար։ Նախարարը յայտնեց որ Պ. Տէֆֆէ դարձեալ Թուրքիա կը վերադառնայ, ուր բազմաթիւ բարեկամներ և լաւագոյն յիշատակներ ձգած է։ Պ. Տէֆֆէ պատասխանեց թէ գանձարարութեան և ելմտական նախարարին համակիր զգացումներէն զգածուած է և թէ կը փափագի Թուրքիա վերադառնալ։ Ցետոյ յայտնութիւն մաղթեց ելմտական նախարարին։ Ճաշէն յետոյ մասնաւորապէս Ճավիտ պէյ մը կատարեցաւ, որու միջոցին Պ. Տէֆֆէ շնորհակալութիւն յայտնեց Սուլթանին կողմէ իրեն նուիրուած ընծային համար։

** Երէկ կէս օրին, Պ. Տէֆֆէ, Սէրքէ մ'Օրիանի մէջ հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ էին եպարքոսը, Մերքեզիոյի նախագահը, ելմտական նախարարը, Ներսէֆ. Ժողովի դեր-նախագահը, արտաքին գործոց և ներքին գործոց նախարարները, հանրօգուտ շինութեանց նախարարը, դատական նախարարը, Պ. Բրվուալ, եպարքոսութեան քարտուղար Սամա Տավատ էֆ. և Պ. Նիսա։

ՈՉ-ԻՍԼԱՄ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

1306 տարուան զինուորցուները այս օրերս զէնքի տակ պիտի կոչուին։ Երեք տարի պիտի ծառայեն անոնք։ Պոլսեցիներ Բ. և Գ. զօրամասներուն մէջ պիտի ծառայեն, իսկ Բուսմիլլիներ՝ Ա. զօրամասին մէջ։

ՄԱՏԱՏՈՅԻՆ ՑԱՆԿԱԼՈՒՄԸ

Կ. Պոլսէն Լոնդոն Անձակերի կը հեռագրեն. ամերիկեայ մատաստուրքը ա. ուելցնելու մասին կատարուած բանակցութեանց ընթացքին, Գերմանիա յայտարարած էր թէ 3 % յաւելումը մինչեւ 1912 թուական տեւելու համար միայն կ'ընդունի։ Հիմա, Բ. Դրան հետ ունեցած լաւ յարաբերութիւններուն պատճառաւ, Գերմանիա, իր դեսպանին միջոցաւ տեղեկացուցած է Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարութեան թէ կը հաւանի որ այդ յաւելումը անորոշ ժամանակի մը համար չարունակէ տեւել։»

ԶԳԱՑՈՅՑՈՒՆՑ ԳԻՒՏ ՄԸ

Առանց մը ի վեր Բարիզի մէջ չատը խօսուի հրաշալի գիւտի մը վրայ, որուն փորձերը ֆրանսական ռազմանին մէջ կատարուած, մեծ տպաւորութիւն գործած են Բարիզցիներուն վրայ։ Բարեբաստութիւնը ունենք ծանուցանելու մեր ընթերցողներուն թէ մօտերս Կ. Պոլսոյ մէջ վերադառնալ պիտի բլլայ այդ ազդեցիկ գիւտին, որուն փորձերը թաքնիմի մարդարանին մէջ պիտի կատարուին։ Այդ փորձերուն նպատակը պիտի ըլլայ մարդաքիս բնակիչներուն ցոյց տալ այն դիւրութիւնը, որով կարելի պիտի ըլլայ հրդեհի գործած աւերներուն առաջքը առնել, հրդեհը մարելու համար կատարելագործուած դրութեան մը շնորհիւ։ Այդ չիլուսին գործին, թէ՝ Ս. փիշի մը կը պարունակէ, որ երբ ուժգնորէն արձակուի հրդեհի մը վրայ, մեծ քանակութեամբ ազօթ առաջ կը բերէ վայրկենապէս։ Այդ ազօթը, կազային ձեւի առակ, բոլը կ'իջեցնէ և բոլորովին կը մարէ հրդեհը։ Այդ գործին կը գործածուի մինչեւ հիմա հնարուած այդ կարգի գործիները, և մանաւանդ սա առաւելութիւնը ունի որ չատ ածան է և ամէն քաղաքի մասչելի։ Կը լսենք թէ Թէօ Օրնանի և Ընկ., որ այդ գործին չանագործելու համար կազմուած է, Արեւելքիր ընդհանուր ներկայացուցիչներ ըլլալու է Օսմանի Պանք Հասատատութեանց որոնք ամէն օր խնդրանքներ կ'ընդունին դեր-գործակալութիւններ հիմնելու համար գաւառներու մէջ։ Այս հանրօգուտ խնդրին պիտի անդրադառնանք ետքին, և մեր ընթերցողներուն իմաց պիտի տանք թէ ե՞րբ պիտի կատարուին փորձերը։ 5—1

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՕՐԻՍԱՀԱՆ ՍԻՐԱՔՀԱՐԸ.— Խրիթօ անուն երկաթագործ մը առանձ մը ի վեր սիրային յարաբերութիւններ ունէր Մարիքա կոչուած աղջկան մը հետ։ Մարիքա վերջերս հիւանդացած ըլլալով հիւանդանոցի մը մէջ կը դարձուուէր։ Խրիթօ յանախ հիւանդասեան կ'երթար իր սիրուհիին։ Անցեալ օր Խրիթօ դարձեալ այցելութեան գնաց։ Մարիքա ապատ կ'երեւէր։ Սիրահարը, մտահոգութեան մատնուած, պատճառը հարցուց։ Տարփուհին պատասխանեց թէ Թոքախտ բռնուած կը զգար ինքզինքը և թէ մահը մօտալուտ էր։ Խեղճ սիրահարը, ալեալած, գիտնուելէ գիտնուելն թափանցաւ, իր վիշտը մոռնալու համար։ Բաւական օղի կալ տալէ յետոյ, բարեկամներէն մէկուն հանդիպելով՝ ասն հրաւիրեց դալն։ Շիշ մը օղի գնեց և երկու բարեկամները սկսան ճնկել։ Ցանկացած Խրիթօ բեկուլեր մը հանելով դրպանէն, գլխուն ուղղեց։ Զարհուրած պարպեց կ'երեւայ թէ սիրահար երկաթագործին գլուխն ալ դիմացկուն է իր դործասակին պէս, որպէսզի տեսնէ չորս գինդկներն ալ վիրակելով ձեռնունն մէջ անյայտացան։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով խնդիրը ներկայացուց։

ԼՈՒՐ ՄԸ ՕՐ ԿԸ ՓԼԻ.— Բաւէն գաւառին Թաղէոս գիւղին մօտ գտնուող լեռը երկրաշարժի հետեւանքով փլած է, դէպի գիւղ տանող ճամբաները գոցելով։ Այդ գիւղին ասուները փլած են և մարդաքանները ու դալաները բոլորովին փճացած։ Լաւն ճեղքեր գոյացած են։ Գիւղին ջուրը կտրած է։ Ճարտարագէտ մը ճամբայ ելած է դէպի այդ գիւղը, քննութիւն մը կատարելու և գիւղացիները ուրիշ գիւղ փոխադրելու համար։

ԱՐԻՒՆԱԼԻՑ ԸՆԴՀԱՆՐՈՒՄ ՄԸ.— Իզմիրի Սէրայքէյ գաւառակին Քէլլէճի ու Պէքիրլէր գիւղերու բնակիչներուն մի չեւ վէճ մը ծագելով հողային խնդրի մը առթիւ, երկու կողմէ ալ զէնք պարպուած է։ Մէկ հոգի մեռած և 8 հոգի ալ վիրաւորուած են։ Տասը ասոնցմէ դինուորներ դրկուած են դէպքին վայրը։

ՏՕՔԹ. Ա. ՄԻՄԻՏԵԱՆ
(ՎԿԱՅԵԱԼ ՓՍՏՈՒՈՒՑԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ)
ՄԱՍՆՈՒՆԴԻԷՏ
Աչքի, Ականջի, Քթի եւ Կոկորդի
Մասնագէտ Ֆրանս. Սենֆ-Պենուա հիւանդանոցի, Ակնաբոյժ Աղիատախնամի
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր 9-12 և 1-4 (Ք. Ե.) իր դարմանատունը՝ Կալաթա-Սէրայ, Խրիմեանի խան, թիւ 1 սարթիմանը։
Աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ հինգշաբթի օրերը իր դարմանատունը, և երեքշաբթի և ուրբաթ առաւօտեան Սէն-Պենուա հիւանդանոցը։ 6

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՒ

Երէկի Ազգային Ժողովի կարեւորագոյն իրողութիւնն է ապահովաբար Դուրեան Սրբազանի Մարը-Դիւանին ուղղած բացառիկ գիրը որուն պատճէնը կը հրատարակենք Ժողովի սանեագրութեան մէջ։

Այս գրութիւնը որ բաւական ծեքծեքումն ու երկդիմի փաստաբերութիւն մը է, Դուրեան Սրբազանի նորատաց դիւանագիտական տաղանդին պատիւ բերող, անշուշտ չպիտի նպաստէ բնաւ համերաշխութիւն գոյացնելու և թոքոքուած միտքերը հանդարտեցնելու, այլ

մահուան մանգաղով, Հայուն սիրտը բլլա՛յ կուսակցական, բլլայ պանդանոցական կամ չէզոք, անգամ մի՝ ալ ի խոր խոցուեցաւ։

Կը մտածեմք. եթէ հանգիստ կարծուած չրլլան մը զմեզ իրարմէ կը հեռացնէ, իրարու կը թշնամանեցնէ, զիրար վիրաւորելու և նախատելու թելադրանքը ու գրգռիւ կ'բլլայ արդեօք վիշը. արդեօք ուրդ և մեծագոյն կարուտը զմեզ իրարու չպիտի կապէ և միացնէ, արդեօ՞ք չը պիտի մոռնանք անձնական-անհատական և կուսակցական հաշիւները և դիմ բաղդ Ազգի ցաւերը ամօքելու նուիրական գործին մէջ մէկ սիրտ և մէկ հոգի բլլանք։

Գոլիս խառնակ, Երուսաղէմ թափուր, Էջմիածին սուգի մէջ, Կիլիկիան անհոգ, անլոյս և հոգեւորապէս դրեթէ անմխի թար և ընդհանուր Ազգը անգլուխ և անհովիւ։ Ո՞վ պիտի չտի այս խառնակ անպարսան և աւազեալի վիճակէն.— Զրկի նորսեռերը, որոնք պարտ ջուր կը փնտռեն, և Գայլերը, ոլոնք ձիւնառ և փքաբեր օրերու կ'սպասեն։

Նկա՛ կարգը աղերսին, մանր վերահաս է, ո՛չ ես, ո՛չ դու և ո՛չ ալ մերը չենք, ամէնքս մահուանն ենք. Էջմիածնէն նոր դարձող Եպիսկոպոսները Հայրապետին առողջութեան ուտեստը բերին, հաղիւ հասան իրենց պաշտօնավայրերը և հաղիւ ուտեցին իրենց հօրին և ահա՛ այսօր մանը գուժելու տխուր պաշտօնը պիտի կատարեն։

Անհատներու պէս ազգերն ալ մահուան խաղալիքն են, և դժբաղդաբար ներկայ վիճակիս Ազգի վերջին վայրկեանները կը թուին, որուն հոգէտ հրբեշակները մենք պիտի բլլանք, քան թէ օտարները։ Հոգիս խորին կսկիծներով կ'աղերսեմ և կ'աղաչեմ յանուն այն նուիրականութեանց, զոր իւրաքանչիւրս կը պաշտենք, տեղի տանք ընդհանուր և գրչի չինիլ ձախնեռուն, ուրանանք անհատական նպատակներս այն մեծ նպատակին, որ ընդհանուր ազգինն է, զոհենք թուիք կամ սկզբունք ի նպաստ խաղաղութեան, առանց զոհի սէրն ու խաղաղութիւնը անպատուող են, համախմբուինք երկիւղածութեամբ այն նուիրական խարանին առջև, որ առաւպակիր ազգի սիրոյ ու նահատակութեան խարանն է, յարգենք եկեղեցւոյ և ընդհանուր ազգի սուգը և այդ սուգն բլլայ միակ ուխտերնիս մոռնալու ամէն բան, որ անձնականութեան և կուսակցութեան առանցքին չուրջ կը դառնան։

Ազգը պէտք ունէր հացի, դպրոցի և եկեղեցիի, այսօր չորրորդ մը եւ մեծագոյնը աւելցաւ, ազգը պէտք ունի և Դիւանի. անգլուխ ժողովուրդները կեանքի աշխարհին մէջ տեղ եւ դեր չունին։

ԱՂԵՐՍԱ իրարու վերջին կռուի ընդունեցէք, մանը շատ մօտ է և մեզ և իրա՛ւ այսքան չը յապաղէր, գոնէ սիրելի զանձներուս ոսկերաիքը և արիւնը կոխատելու և հոտոտելու սրբապղծութեանէն ապատ կ'բլլայինք։

Տէ՛ր, չնորհա՛ հանգիստ ոսկերաց և երանաւէտ, խաղաղութիւն Հոգւոյ հանգուցեալ Հայրապետին, ցօղեա՛ սէ՛ր, ի մեզ և յազգս մեր զցոլ սիրոյ և միութեանն, պարգեւեա զարժանաւոր յաջորդ Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի և տուր զնոցա հանապազորեայ բիւրաւոր կարօտելոց։

Վշտահար աղօթարար
ՀՐԻՇ. ՍԱՀԱԿ ԿԱԹ. ԿԻԼԻԿԻՈՑ

Ազգ. Երեսփ. Ժողովի Երէկի Նիստը

ՓՈԽԱՆՈՐԴԻՆ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱԳԻՐԸ ՄԵՐԺՈՒԱԾ

Ազգ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ գումարեց ժամը 3ին, ատենապետութեամբ Մանուկ էֆ. Աղարեանի։ Ներկայ էին 53 երեսփոխաններ։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը ամբողջովին կը բացակայէր։

Ժողովին ներկայ էր փոխանորդ Ղեւոնդ վրդ. որ սակայն չէր ստորագրած ներկայութեան թերթին մէջ։ Ատենապետը դիտել տուաւ որ եթէ պէտք է մեկնի և կամ պէտք է որ ստորագրէ։ Ղեւոնդ վրդ. բաւ որ ինք իբրեւ փոխանորդ կընայ ներկայ գտնուիլ Ժողովին մէջ։ Սակայն դիւանը և ներկաները հակառակը պնդեցին, Ղեւոնդ վրդ. առաւ քալեց ժողովէն, առանց ստորագրելու։ Տօքթ. Թէրզեան առաջարկեց օր մը միայն ներկայ միջադեպ ատենագրութեանց մէջ անցնել, այլեւ անմիջապէս անօրինութիւն մը ընել այս կերպ վարուող երեսփոխանի մը նկատմամբ Ճանկիւլեան պարսաւանաց քաւէ առաջարկեց։ Տօքթ. Թէրզեան պարսաւանաց քաւէի պէտք չի տեսաւ. իսկ Սթամպուլեան էֆ. բաւ որ պէտք էր յարգուէր խօսքի ազատութիւնը և թոյլ տրուէր որ փոխանորդը իր բացատրութիւնները տար, քանի որ կ'բսար թէ՝ բսելիքներ ունի։ Ատենապետը և ուրիշներ այս կէտը ճշդեցին, թէ՝ փոխանորդը բսելիք չունէր և ակնյայտի կ'երեւէր որ անիկա եկած էր տեսնելու թէ՝ ժողովը կը գումարուի՞ թէ ոչ։ Հետեւաբար այս միջադէպը փակուեցաւ առենական արձանագրութեամբ։

Ցետոյ վաւերացուեցան երկու նիստի ատենագրութիւնները։ Օրինաւոր նկատուեցան՝ Վ. Մանուկեան և Մ. Շիրինեան էֆ.ներու բացակայութիւնը՝ հիւանդութեան պատճառով։

Քաղաք. Ժողովոյ անդամներուն թէ հրաւիրած էին Տօքթ. Ճէլալ, Գեղամ Տ. կարապետեան և Գրիգոր Վարդանեան էֆ.ները։ Ժողովը մերժեց նկատի առնել այդ հրաժարականները, ոպասելով որ վաւերացուի նորընտիր Վարչութիւնը։

Ատենապետը ծանոյց թէ՝ վերջին անգամ Մայր Դիւանը գիր մը ուղղած է Ս. Պատրիարքին՝ որպէսզի վաւերացնէ տայ վարչութեան հրաժարականը՝ ծանուցանելով միանգամայն իր հրաժարականին ընդունուիլը։ Նախ կարդացուեցաւ Մայր Դիւանին նամակը և յետոյ՝ Ս. Պատրիարք Հօր պատասխանագիրը, որ առաւսկի.—

«Վեհ. Տէր,

«Երեսփ. Պատ. Ժողովի Մայր Դիւանդ իր երէկի նոր պաշտօնագրովը յիշեցնելով ամսոյս մէկին ինձի ուղղած կրկնակ պաշտօնագիրները որոնցմով անցեալ Նոյ. 26ի Ընդհ. Ժողովոյ նիստին մէջ պատրիարքութենէ հրաժարականիս ընդունելութիւնն ու նոր Վարչութեան ընտրութիւնը հաղորդած ու այս վերջնոյն պետական վաւերացումը պաշտօնապէս փութացնելու պարտքը դրած էր իմ վրաս, ես յայտնէր նաեւ թէ Մայր Դիւանի անդամները քանիցս անձամբ ներկայանալով ինձ՝ նոյն որոշումներու գործադրութիւնը խնդրած են թէպէտ. բայց ես չեմ յօժարած բացարել պատասխան մը տալ, իբր թէ վարչական այդ ընտրութեան օրինաւորութեան հանգամանքը ճշդելու պէտքն զգացած ըլլալով և առ այդ՝ Դիւանդ ալ դիւրութիւններ ընծայեր է ինձ համանման պայմաններով կատարուած ընտրութիւններ ցոյց տալով իրենց թուականներով և այլն։

«Ձիշդ այս է որ Պատ. Դիւանիդ հետ ունեցած մեր առաջին տեսակցութեան մէջ ինքն յայտարարած եմ թէ վարչութեան ընտրութիւնը չի կրնար օրինաւոր նկատուիլ. քանի որ 84 երեսփոխաններու ներկայութեամբ պատուաւած Երեսփ. Ժողովը պէտք ունէր դէթ որոշող ձայներու թիւին՝ իր քուէարկութեան արդիւնքն օրինական հռչակելու համար։ Արդ՝ իմ հրաժարականիս ընդունելութեան պահուն գոնէ 45 քուէարկուներ ունեցած էր Ժողովը և 6ի դէմ 38 քուէով (1 ալ սպիտակ քուէ) փակած էր խնդիրը, որուն համար չնորհակալութիւնս կը յայտնէի Դիւանիդ՝ անձնապէս գոհ մնացած ըլլալով։ Նոյն ատեն սակայն դիտել կուտայի թէ վարչութեան ընտրութեան ձեւակարկաւած էր յետոյ 36 քուէարկուներով միայն, որոնք 84ի որոշող ձայներու թիւն անգամ չէին ներկայացներ. և հետեւաբար օրինական հանդամանքէ զուրկ կը մնար այդ ընտրութիւնը, իսկ Դիւանդ յամենայն դէպս 71ի որոշող ձայներուն կ'ուզէր ալ օրի նականութեան ուժն իրաւունք։

«Այսպէս անհամաձայն մնացինք. սակայն Պատ. Դիւանդ իմ առաջարկութեանս վրայ՝ հանեցաւ այս վիճելի կէտը լրջօրէն նկատողութեան առնուլ, անով, եթէ հնար էր՝ համերաշխութեան եզր մը հայթայթելու համար կեդրոնի խմբակցութեան և բոլոր ազգասաններու միջեւ, եթէ առաջինը յանձն առնուր ոչ է կերպով՝ նոր ընտրութեան մը ձեռնարկել։

«Պատ. Դիւանդ երէկի պաշտօնագիրը այս մասին լրած է բոլորովին, և այդ իրաւունք կուտայ ինձ խորհելու՝ ինչպէս իրեն ալ կը վկայեն՝ թէ Մայր Դիւանդ չէ ուզած ոչնչեցիլ համերաշխութեան մը։

«Այժմ Դիւանդ՝ յանուն երեսփոխանաց առաւար մասին՝ (իմ վերջնական որոշմդրութիւնս) կ'ուզէ իմանալ վարչական ընտրութեան օրինաւորութեան նկատմամբ։

«Կը համարձակիմ յայտնել դարձեալ՝ թէ նոյեմբեր 26ի նիստին մէջ Ազգ. Ժողովէն ընտրուած վարչութիւնը՝ Թողլով ընտրութեան եղանակի պակասաւոր եղումները՝ օրինական մարմին մը չի կրնար համարուիլ, քանի որ սահմանադրապես պահանջուած մեծամասնութեամբ մը չէ կազմուած։

«Խնդրոյն հանգամանքը կը փոխուի սակայն՝ եթէ պատ. Երեսփ. Ժողովդ օրի նակաս մեծամասնութեան մը ներկայութեամբ վաւերական հռչակէ այդ ընտրութիւնը։ Այն ատեն ո՛չ մէկ առարկութիւն կրնամ ունենալ, և կը փութամ իմ վրայ դրուած պարտքը կատարել նորընտիր Կրօնական և Քաղաքական Ժողովներու պետական վաւերացման մասին. իսկ՝ հակառակ պարագային՝ Մայր-Դիւանդ, ինչպէս մատնրած է առաջին օրէն, կրնայ յարմար դատած միջոցն ի գործ դնել, դարմանելու համար անիրաւութեան այս ցաւագին վիճակը։

Աղօթարար
ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ. ԴՈՒՐԵԱՆ

Ց. Դ.— Ընդ գրոյս կը ներփակեմ ազգասական կուսակցութեան կողմէ ինձ ուղղուած երեք կարգ թուղթերը՝ որոնցմով կուսակցութիւնը բողոք կը բառնայ Ազգ. Ժողովոյ նոյեմ. 26ի նիստի ծանօթ որոշումներուն դէմ՝ և կը չնչէ՝ ի մէջ այլոց՝ երեսփոխանութեան մէկ հինգերորդի փոփոխութեան անհրաժեշտութիւնը։ Պատ. Ժողովիդ լուրջ ուշադրութեանը կը յանձնեմ զանոնք։

Ցետոյ կարդացուեցաւ նաեւ Ս. Պատրիարք հօր նամակին մէջ յիշուած և ազգասական կուսակցութեան կողմէ իրեն ուղղուած մէկ գիրը, որով կը բողոքէին նոյ. 26ի նիստին մէջ արուած որոշումներուն դէմ՝ նկատելով զայն ապօրինի նիստ մը։

Ատենապետ՝ այս ընթերցումէն վերջ, առաջարկեց զանոնք նիստի առնել մեծամասնութիւն գտնուելու ժողովի մը մէջ։ Համամիտ գտնուեցաւ նաեւ Հ. Պօյաճեան։

Դ. Տեր-Մովսէսեան. — Պատրիարքը կ'լսէ թէ՝ իր հրաժարականին մասին նոյ. 26ի նիստին մէջ արուած որոշումը կ'ընդունի. իսկ կը մերժէ վաւերացնել տալ նոր ընտրուած Վարչութիւնը, ապօրինի ըլլալուն համար։ Պատրիարքը իրաւունք չունի այս ժողովին կողմէ արուած որոշումները չգործադրելու, երբ իր կամքով արուած հրաժարականն ալ ընդունած է. հակառակ պարագային իր տուած հրաժարականը լոկ ձեւակերպութիւն մը պիտի համարինք։ Պատրիարքը մը, իբրեւ նախագահ յանապատան պէտք է գործադրէ օրէնսդիր ժողովին որոշումները. միայն այն ատեն իրաւունք մը ունի, երբ Սահմ. հիմնական սկզբունքներուն հակառակ որոշումներ տրուին։ Ես կ'առաջարկեմ չվերանցնել այդ որոշումը. միայն իրեն անդամ մը ալ գրուի որ գործադրէ զանոնք։ Այն պարագային որ դարձեալ պնդէ, ժողովին կը մնայ օրինական միջոցներ խորհիլ։ Նոյ. 26ի մեր ժողովը օրինական մեծամասնութիւն ունէր և այդ մասին կարելի չէ առարկել։ Իսկ ազգասականներուն բրածը, որով կ'ուզեն այս ժողովին նախագահին տալ պաշտօն մը, որ չունի, գաւառանութիւն է պարզապէս և իմ այս խօսքս պէտք է որ արձանագրուի։ Տէր Մովսէսեան էֆ. յետոյ պատասխանելով ազգասականներու նամակին երեք կէտերուն, բաւ թէ՝ 1/5ի փոփոխութիւնը Ազգ. Ժողովը չէր որ պիտի ընէր, այլ նոյն ինքն պատրիարքը։ Ոմանք համարեց ազգասականներու այն ընթացքը որով, թէ՝ խօսքով և թէ գործքով Պատրիարքը կը թելադրեն բմբոստանալու և ծառանալու օրէնսդիր ժողովին դէմ։ Ցետոյ ցաւ յայտնեց փոխանորդի մասին, այպէսով բաւ, ցոյց տուած եղան որ կ'ուզեն ամլութեան մատնել այս ժողովը։ Եզրակացնելով՝ մերժեց Պատրիարքին գիրը օրակարգ անցնելու և առաջարկեց վերջին անգամ գրել Պատրիարքին որ գործադրէ ժողովին տուած որոշումները։

Ճանկիւլեան իր կարգին բաւ թէ Պատրիարքը վերջի իրաւունք չունի և ժողովին տուած որոշումները ապօրինի չեն։

Հ. Արամեանց ընդունելով հանդերձ որ Պատրիարքը չունի եւ պէտք չէ վերջի իրաւունք ունենայ, որուն համար են նաև, բաւ, ազգասականները ցոյց տուաւ Ազգ. Սահմ. 9րդ յօդուածը որ իրաւունք կուտայ ժողովին տուած որոշումներու մասին կարծիք յայտնելու և առաջարկեց որ Պատրիարքին գիրը օրակարգ անցուի։

Դ. Տէր-Բենիամեան բաւ. որքան ատեն որ ժողովը ինքզինքը չի օրգանդրեր, ուրիշ մը չի կրնար այդ սխալները ճշդել։

Տօքթ. Թէրզեան առաջարկեց արուած որոշումներուն օրինաւորութիւնը ընդունիլ և վաւերացնել տալ նոր վարչութիւնը։

Ցակոբ Սթամպուլեան, ցաւ յայտնեց որ ժողովը մեծամասնութիւն չունի, որպէսզի պէտք եղած կերպով արտայայտուի. իսկ սահմ. 9րդ յօդուածի մասին խօսելով բաւ թէ՝ Ազգ. Սահմ. մէջ երբէք վերջի իրաւունք արուած չէ ոեէ մէկու. ուրեմն ընդարձակ պիտի խօսիմ բաւ, երբ առիթ գայ. ես չեմ խօսիր ազգասականներու բացակայութեան միջոցին որովհեան կ'ուզեմ որ հոս ըլլան և պատասխանեն ինձի։ Վերջն միայն մեհապատակն իրաւունք մը է, եթէ Պատրիարքը վերջի իրաւունք ունենայ այս ժողովէն բարձր կ'ըլլայ, ինչ որ չէ. Սահմ. 9րդ յօդուածը մեկնաբանելու խնդիր մը կայ միայն և առիկայ ալ կարելի է մեկնաբանել այնպէս ինչպէս կը մեկնաբանուին բոլոր օրէնքները։

Վ. Թէքէեան պնդեց թէ՝ Պատրիարքը չի կրնար Ազգ. ժողովին կողմէ արուած որոշում մը չգործադրել։

Տաղաւարեան և Հ. Պօյաճեան առաջարկեցին օրակարգ անցնել, որոնց պատասխանելով Ց. Սթամպուլեան էֆ. բաւ թէ՝ օրակարգ անցնելով, ժողովը ընդունած կ'ըլլայ վերջի իրաւունքը։

Դադարէն վերջ մեծամասնութեամբ ընդունուեցաւ հետեւեալ բանաձեւը.

Ժողովս, նկատելով որ Ամեն. Դուրեան Սրբազան օրինական իրաւասութիւն չունի Ազգ. Ժողովին որոշումները քննադատելու և նկատելով որ օրէնքը մեկնաբանելու խնդիր մը գոյութիւն չունի, հետեւեալ լեռ վիճաբանութեան անհեռանք կը թողու Ն. Սրբազնութեան պատասխանագիրը և կը յանձնարարէ Դիւանին որ կրկին հրաւիրէ Դուրեան Սրբազանը նոյ. 26ի որոշումները անպայման գործադրելու։

1910 դեկտ. 24 Դ. ՏԷՐ-ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ

Հմ. Արամեանց գրով մը ազգ. ներկայ անկերպարան վիճակի մասին խօսելով, Ժողովին կը հարցներ թէ՝ ինչ պիտի ըլլայ այս ամէնուն վերջը. Պ. Արամեանց իր այս գրին մէջ ինքզինքը կոչած էր Ս. Դ. Հայկեան։ Ճանկիւլեան նստած տեղէն պօռաց թէ՝ ինք պաշտօն ունի հերքելու այդ պարագան, թէ՝ անիկա չէ զրաքցուած է և չկրնար այդ կուսակցութեան անունով խօսիլ։

— Ամա՛ն դուն ալ, ըսաւ Արամեանց խօսքը ճանկիւլեանի ուղղելով, որ ինքզինքէն ելած, պահանջեց Դիւանէն որ եռանել տայ այդ խօսքը, բայց աղմուկի մէջ կորսուեցաւ այս առաջարկը։

Տօքթ. Թէրզեան գրով մը կը հարցներ թէ՝ ինչ եղաւ Ռնգիոնի դէմ դատաքանին տուած վճիռը —ի նպաստ Ատանայի հրդեհեալներուն— և ինչու չգործադրուիր։ Որոշուեցաւ նոր Վարչութեան նկատառմանը ենթարկել՝ զայն վաւերացնել տալէ յետոյ։

Վ. Թէքէեան գրով մը կ'ըսէր թէ՝ ասկէ ասկէ առաջ նիստի մը մէջ Զարգարեան Վռամեան և Շահրիկեան իրրեւ ոճրագործ ամբաստանած են զինքը և հակառակ իր պահանջումին թէ՝ ժողովին և թէ մամուլին միջոցաւ, չեն հաստատած իրենց այդ ամբաստանութիւնը և կը խնդրէր որ ժողովը հարկ եղած միջոցները չդնայ, այդ խնդիրը լուսաբանելու համար։

Պ. Փափազեան ըսաւ որ ըստ ներքին կանոնագրի այդ տեսակ խօսքեր արտասանողները յանդիմանութեամբ կը պատժուին. բայց ժողովը չկրնար քննել. իսկ անկէ դուրս բնկերական չրջանակի մէջ կարելի է կազդարել խնդիրը։

Վ. Թէքէեան ըսաւ թէ՝ ինք առավ գոհացում չկրնար տասցած ըլլալ և դարձեալ խնդրեց որ ժողովը հնարաւորութիւն տայ լուսաբանելու այս ամբաստանութիւնը։

Ատենապետը ի դիմաց ժողովին ըսաւ թէ՝ ժողովը վստահութիւն կը յայտնէ իրեն և ամէն կերպով կը հաստատայ իր պատասխանատուութիւնը՝ այսպէսով գոհացում տալով իրեն։

Կարդացուեցաւ Ե. Շիրինեան էֆ.ի մէկ գիրը. որով կ'ըսէր թէ՝ Պ. Շահրիկեան կ'ամբաստանէր զինքը իբրեւ տրեբրու 1000 ոսկին գողցող և կը պահանջէր որ կամ հաստատէ այդ բանը և կամ հատնէ խօսքը։ Որոշուեցաւ յառաջիկային նկատի առնել զայն։

Կարդացուեցաւ Ազգ. Ժողովոյ ներկայացուցիչներուն կողմէ Էջմիածնէն եկած հեռագիրը որով կը ծանուցանէին Ս. Կաթողիկոսի յուզարկաւորութեան կատարուած ըլլալը։ Ժողովը որոշեց իր չը նորհակալութիւնը յայտնել։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 5ին մօտ։ Յառաջիկայ ուրբաթ որ ժողով։

ՎԱՐՁԻՆ ՍԵՆՆԱԿ

Բերա, Շիրակ ճամբան, Բաւէլի բաստիին մէջ գօլանիին վրայի Թիւ 28. տրամադրելի կայ ճոխ կերպով կահաւորուած և մաքուր սենեակ մը. չափաւոր գին։ Դիմել ուղղակի վերոյիշեալ Թիւ 28 արարդմանը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Բ. ՂԱՖԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մ. և Ց. կուսակցութիւնը սաստիկ մեծամասնութեամբ մը պիտի ներկայանայ խորհրդարանին։ Կուսակցութիւնը այսօր նիստ կը գումարէ կրթական նախարարի էմրուլլահ էֆ.ն դասլիճին մէջ պահելու կամ չպահելու խնդրին վրայ. խորհրդակցելու համար։ Կ'ըսուի թէ կուսակցութեան նախագահ Խալիլ պէյի դիրքը չատ խախտած է։ Զոյց կը շրջի թէ նախարարական տաքնապ մը առաջ գալու պարագային, դահլիճ ծերակուտականներէ պիտի կազմուի, Հիւսէին Հիլմի փաշայի վարչապետութեամբ։ Ցոյն երեսփոխաններու խմբակցութիւնը գումարուելով զինուորագրութեան վրայ խորհրդակցեցաւ։

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Կ'ըսուի թէ Անգլիա կը քաջալերէ Ցունաստանը՝ Կրետական խնդրին աւելի բանած ընթացքին մէջ։ Անգլիական կառավարութիւնը գոհունակութեամբ կը դիտէ Ցունաստանի նաւային պատրաստութիւնները։

ՖՈԼԵՐԱՆ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Երէկ, 24 ժամուան ընթացքին, մայրաքաղաքս մէջ քսերեալ 2 դէպքեր պատահեցան։ Նոր ու հին վարակեալներէն մեռնող չկայ։ Պալաթ՝ 1, Ֆաթիհ՝ 1։

«ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԻԱ»Ն ՎԱՂԱՐՈՒ ՇԱԲԱԹՈՑ

Այս կիրակի ցորեկ. ժամը 1ուկէսին (Ը. Ե.). Օմ. Օբէրթի մեծ խաւարին կողմէ, Օտէոնի Թատրոնը, պիտի ներկայացուի. 10ոդ անգամ ըլլալով. Լէպլէ պինի Հօր-հօրը. իսկ այս գիշեր նոյն խաղը պիտի կրկնուի Շահզատէ-Պալիի Ճարգ Թատրոնին մէջ։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ ԱԳՐԱՆՔՆԵՐ

Մեծ մրցումի պատճառաւ մեր մասնաճիւղերէն հոսող դեղանոց ապրանքներ՝

Պ. ՓԱՓԱՏՕՓՈՒԼՕ ԵՒ ՈՐԴԻ

ՊԱԶԱՐ ՏԸ ՄԻՒԶԻՔ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԲԵՐԱ, ԹԻՒ 308

կը ծախէ հարիւրին 25էն 50 զեղչով. գիները որոշ նշանակուած են ապրանքներու վրայ և անմրցելի են։

ԴԱՒՈՒԱԾ ԱԳՐԱՆՔՆԵՐՆ ԵՆ.—Ոսկեղէն, Արծաթեղէն, Գոհարեղէն, կաղիք և ճամբորդութեան յատուկ առարկաներ, Արձանիկներ, Լամբարներ, զանազան ժամացոյցներ, Սեղանի Սպասներ, Հոմանոցներ, Դուազաններ և ուրիշ չատ մը առարկաներ։

ԿԱԶԱՆԴԻ ԱՌԹԻՒ ՆՈՒԷՐՆԵՐ 5

25-50 % զեղչ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ ԱԳՐԱՆՔՆԵՐ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

12 3/4

ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒ

ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒ վաճառատունը, որ հրապարակին վրայ մեծ համբաւ շահած է, պատիւ ունի ծանուցանելու իր բազմաթիւ յաճախորդներուն և պատուարժան հանրութեան թէ պանէթրրի վերաբերեալ ծիրան եղանակին յատուկ ապրանքներ բերել տուած է վերջերս։ Վաճառատան նշանաբանը ըլլալով 12 դրուշ 30 փարայի վաճառում, չատ մը ապրանքներ կարելի է գտնել այդ գումարին փոխարէն. ինչպէս Քաշ-քորսէ, Թաշկինակ, Բուրդէ Փիլէներ, Սեղանի և Արդուզարդի Սփռոցներ, Դուլպաներ, Ձերմակեղէններ, Ծածկոյթներ, Անկողնի Սաւաններու կտաւներ, արբերու Շապիկներ, Կեռօձիքներ, Փողկապներ, Անուշահոտութիւններ և այլն, և այլն։

Կը բաւէ ակնարկ մը ձգել ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒԻ վաճառատուններուն մէջ, Պոլիս. Եէնի Ճամի փողոց, Ֆիտգլեան խան, և Բերա, Տէօրթ Եոլ Ազիզ, Թիւ 440 իր մասնաճիւղը, համոզուելու համար մեր ըսածին ճշմարտութեանը։ 13

ԵՒՐՈՊԱ. ՃԱՄԲՈ՝ ԴՈՒԹԻՒՆ

Դարաքօյի կամուրջին փողոցը գտնուող թիւ 14

ՓԸԹԻ ԼԻՕՆ

վաճառատան տէրը՝ Պ. Հ. ԷՔՍԷԼՍԻՈՐԼՈՒ

որ կենցաղագէտ անձ մըն է, Եւրոպայեն վերադառնալով հետը բերած է պերճանքի բազմաթիւ մասնաւոր առարկաներ իբրեւ

ԿԱԶԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Թիւ անձամբ զործատուններ ընտրած է զանոնք շատ ժամանակ գիներով, որպէս զի իր յաճախորդներուն ալ ուրիշներ ժամանակ վաճառէ։ Այցելութիւն մը բրէ՛ք բոլորովին համոզուելու համար։ Հոն կը գտնուին զուտ արծաթեղէններ, արձաններ, Մարոքեն կաշեղէններ եւ ուրիշ բազմաթիւ գեղեցիկ նուէրներ։

ՊԱՀԲԻՇԷ ՄԷՍՍԱՐԻՅԱԹ ՏԱՑԻՐԷՍԻՆՏԷՆ

250 քիլօ նեւմունէթի կիպի թէնէքեար պէտէր քիլօսը 3 դրչ. 30 փարա։

1500 ասէա նեւմունէթի կիպի բիրինչ լեվմալըղը ասոր թէնէքէ պէտէր քիլօսը 10 դրչ. 30 փարա։

1500 քիլօ նեւմունէթի կիպի գուրչուն թոզը պէտէր քիլօսը 3 դրչ. 30 փարա։

800 քիլօ նեւմունէթի կիպի թուքգալ պէտէր քիլօսը 4 դրչ. 30 փարա։

300 քիլօ նեւմունէթի կիպի կօմոլիգա պէտէր քիլօսը 18 դրչ. 30 փարա։

Թէրանէի ամիրէ իչիւն լիւղումը օլուպ պիրմիւնդասա միւպայասա իսիլէճկի եվվէլճէ իլան օլընան պալէասէ ճինա վէ մրգասարլարը մուհարբէր պէղ գալէմ էյնա հիդալարընտա կէօռթերիլէն ֆիյաթլարլա պայգա պայգա թուրիպ էրի եօկսէսինէ օլուպ մէղքիր ֆիյաթլար հասարլարընա թէնզիլ իսիլտիկի թաքտիրաէ բումի քանունը եվվէլին երկիրմի պէղինճի ճուսսա էրթէխի հիւնիւ գարարը եվվէլլերինին վէ երկիրմի օէքիղինճի չարչէնին հիւնիւ տախի եիզաէ իւչ թէնզիլերի գապուլիյէ գարարը գաթիէրէնին իթթար մուգարրեր պուլունարզընան թալիպ օլանլարրն եիւզէ օն նիսպէթինա թէէմինաթ ագչէլերինի միւթահսրպէն եէվմի մէղքիւրէ տէկին պահրիյէ մէսարիֆաթ տայիրէսի պիրինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

13 քանանունը եվվէլ 326

*** Պահրիյէ մէրքէզ խասաթխանէսինէ են սօն իհթիասասան օլմագ իւզրէ գալորիֆէր վագ վէ իմալը վէ գօրհասրլարը մօզալիգ իլէ չինի թէֆրիլի այրը այրը մէվգրլը միւնագասայա գօնրլարընան պունլարրն պայգա պայգա իմալլերինէ թալիպ օլանլարրն բլարընը կէօրմէք վէ չէրայիթի անլամագ իւզրէ պահրիյէ մէսարիֆաթ տայիրէսի պիրինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

19 քանանունը եվվէլ 326

Ա. Զ. Դ

Գաղատի Օսմանեան Կայսերական Երկաթուղոյ Ընկերութիւն

Գաղատի Օսմանեան Կայսերական Երկաթուղոյ Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ յառաջիկայ յունուար 1էն (Ն. Տ.) սկսեալ, նոր ժամանակացոյց մը գործադրութեան պիտի դրուի Գոնիէ-էրեյլի-Պուլկուրլուի գծին համար։

Այս ժամանակացոյցը պատրաստուած է եւրոպական ժամի համաձայն։

ՎԱՐԻՉ-ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ

Հայտար-Փաչա, 19 դեկտ.

* * *

Անատօլիի Օսմանեան Երկաթուղի

Անատօլիի Օսմանեան Երկաթուղոյ Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ յառաջիկայ յունուար 1էն (Ն. Տ.) սկսեալ, նոր ժամանակացոյց մը գործադրութեան պիտի դրուի Անատօլիի ամբողջ գծին, ինչպէս նաեւ Արիֆիէ-Աֆրատարի և Ալայունա-Քէօթահիայի ճիւղերուն համար։

Այս ժամանակացոյցը պատրաստուած է եւրոպական ժամի համաձայն։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Հայտար-Փաչա

ՈՒՍԱՆՈՂԻՆ ԿԱՂԱՆԴԷՔԸ

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

2 հատոր գեղեցիկ 100 գ.ի միջեւ ճնիր. 15

1900 ՄԵԾԱԳԻՐ ԵՌԱՍԻՒՆԱԿ ԷՋԵՐՈՎ

Այս պատկերազարդ համանգիտարանը զոր ամէն ֆրանսերէնի ուսանող կը ցանկայ ունենալ, կաղանդի առթիւ զեղչուեցաւ ի դիւրութիւն զայն նուիրող ծերնոցաց և վարժարանի տեսչութեանց, որոնց կը մնայ օգտակարի այս գեղեցիկ առիթէն։

ԳՈՐԳԵՐ
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ
(ՁԻՆ ՀԱՄԷՐԸ)

ԿԱՀԱԻՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ԱԱԶԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՈ ՖՐԱՆՔՈ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

Բէրա, շիտակ ճամբայ, Բասաժ Անթոլի,— Կալաթա, Եէնի ճամի, 14, Թիւնէլի կից,—Պոլիս, Ֆինճանճիլար, 33, 35, 37

26—36

ԻՆՉՊԷՍ ՓԱՅԼԱԿԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ՕՂԸ
ՆՈՅՆՊԷՍ
ԷԼԵՔՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ԱՐԻՒՆԸ

ՄԻԱԿ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ
ԱՐՏՕՆԱՅԻՆ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԷ ԶԱՌԱ
Գալաթիա, Սեն Բիէր խան
Թիւ 25—26

ԷԼԵՔՏՐԱՖԻՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՄԱՔՈՒՐ ԱՐԻՒՆ,
ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿՈՐՈՎ ՈՒՆԵՆԱԼ
ԿՐԵՑԷՔ
ԷԼԵՔՏՐՈՖԻՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄԱԾ Է ՏՈՓԹ. ՐԻՉԱՐՏՍԷՆԻ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՄԱՐՏԿՈՑՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ՓՈՐՁԵՑԷՔ
ԲՆՈՒԹԵԱՆ
ԴԱՐՄԱՆՆԵՐԸ

Ամէնէն ապահով, լաւագոյն և ամենաազդու դարմանն է հիսուեւալ հիւանդութիւնները բուժելու համար, որոնք արեան անմաքրութենէն առաջ կուգան.—Գլխացաւ, յօդացաւ, յօդատապ, յօդերու պատում ջղացաւութիւն, խոստուք, տիաթիք, գլխի պտոյտ, ամլութիւն, անկարողութիւն, ջղային տկարութիւն, կիներու հիւանդութիւններ, տաժամօքի տկարութիւն, ջլախտ, աւազախտ, յիշողութեան կորուստ, դիհկարութիւն, կիներու տկարացումը և այլն։

ԵԼԵԿՏՐԱՖԻՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻՆ գինն է Ֆրանք 40. Թիւ 1. Ֆրանք 50, Թիւ 2. Ֆրանք 75, Թիւ 3։ Կը ծախսուի Ֆարմասի Ֆրանսէզ, Ս. Ռըպոլ, Սիրթի Բուլէվար, Բէրա և Պօն Մարշէ։

ՕՐՈՉՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԷՕՄԷՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՋԷԳԱԲՈՒ, ՊՈԼԻՍ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՓՐԱՓԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՀՈՒՄ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն գուլպայ, ֆանէլա, քաշ-քօրսէ, սուիթրբա, չապիկներ, այրերու, կիներու և տղոց յատուկ պատրաստագործեալ շապիկներ, պլուզներ, ժիւբեր և ժիւբօններ, բէլեռարներ, քօրսէներ, թաշկինակներ, ձեռնոցներ, հովանոցներ և անձրեւանոցներ, տնուշանոտութիւններ, դանակներ, մաքօքներ առարկաներ, ճամբորդութեան և բարիզեան ապրանքներ, առանին առարկաներ, թօնաֆիլ, ժանեակներ, պրոտրի, մետաքսէ կերպասներ, բրդեղէն և բամպակեղէն ապրանքներ, ճերմակեղէն, կարասիներ, մոմլաթ, լինելում, ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղէն կտրոցներու խիստ ազան գիներով։

Օրոզտի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ԲԾԼԱ» կարի մեքենային եւ «ՕՄԷԿՍ» ժամացոյցներուն, որոնց եւ ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէք ունեցող ուրիշ ոեւէ ժամացոյց։

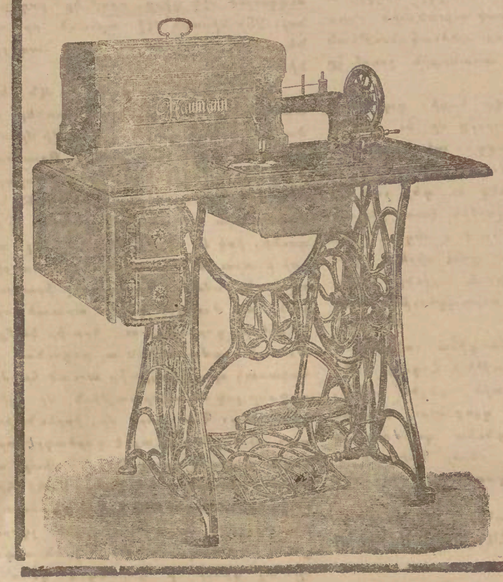

ՁԾՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՅԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Գալաթիա, ԽիւսավՔեցիկեար խան. թիւ 3, 4—14, 15
Մթերանոց. Պէշիկթաշ, Ափարէյկր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին
վայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ„
ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ՁԻՒՆՈՒԱԾ ԱՑՑՏԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ Ֆրանսական կառավարութեան հսկակալին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և ընկերութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ԲԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն արամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տր Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին գրուած գումար՝

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹԱ
ԹՕՓՀԱՆԷԻ ԴԱՐԱԿ

Տնօրէն
Փ. ԹԷՊՊԻՆ

72—18

ՏՕՔԹԷՏՕՐ
ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԶԳՐԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Հանրապետութեան Ակադեմիական Գիտնականներ մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Գէնզվէնի հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիլերը (ցաւի) կը չակէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու յատակ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, ափրոդիտեան ախտէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ քաթառակտի (բէրտէ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն, տեսողութենէ զուրկ և ծեռ աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը դնեցէք։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր. Պաղչէ-Դաբու, Համիտիէ Սեպիլիճ դիմաց Իւրիւնեան դեղարանը կէսօրէն վերջ Բէրա, Շիտակ Ճամբայ, Ռեյլեանական հիւպատոսարանին դիմաց 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրէր նոյն դեղարանը իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկին վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանեն։

50—12

ՌՕՍԻԱ
COMPAGNIE ROSSIA
ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր տեսչին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	190,309,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	639,337,000 »
1909 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	88,218,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվոտա, Գալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիսիդզատէ խան, Աչըր Էֆէնտի ճամբէսի, Թիւ 26

Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄԻՋ

ՏԵՂԱԿՈՒԹԻՒՆ
Բէրա, Շիտակ ճամբայ, Թաքսիմի Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, 52 թիւ. աբարդրման։

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ երեքարկանութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաթերմօսֆօրիի, պոնցիօսֆօրիի, հօզոթակիսֆօրիի ու ամենէն նոր դարմաններով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, դէլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջի խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած ռեւեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէսկը չակէ Նոստհար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպէն, մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և տղոց կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Պահէք դարս, Համիտիյէ սիպիլի դէմ, Աբիկ Իւթիւճեան դէղարանը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիտակ ճամբայ, Թաքսիմ, ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, թիւ 52 արարդրմանը։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։

4—55

ՎԻՆԵՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՑՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆրանկ
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 39,000,000 ֆրանկ
Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ.

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Աւանսիկ, Պիէլէր, Պիալա, Պոզէն, Պրուն, Բիլէթա, Զէբնօվից, Ֆրիտէք-Միթէք, Կրաց, Խնսպրուք, Գալլապատ, Բլանկէֆրուորթ, Քրակաու, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէքրան, Բիլզէն, Բրակ Բրօնից, Բրդէմբել, Ս. Բոլթէն, Թաբնօվ, Թէբլից, Թէչէն, Վիլլաչ և Նէչոթատ։

Վիները Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէթուղթեր ասանդ ձգուելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը դեղչէ։ Զէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տակերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը դնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդոկներ և այլն։

Վիները Պանք-Ֆէրայն ենթադրական Սնուցկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին 3½ տոկոսով և իր յանձնարարներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, ոսկեալ ոսկեդրամ լիսուն դրուշէն։

«Սէյֆ» դրամարկղներ, որոնք Ղալաթայ կեդրոնատեղին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԻ
ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒՊԼԻ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԿ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Գալաթիֆօթի սակարան, Սենճայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօճ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— աքքերման, Արխանկէլ, Ադրախան, Արսաւիր, Պաքու, Պալաքօվօ, Էքաթերինոսլաւ, Կիլիպպէթկրատ, Իսմայիլ, Կերսոն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խօքանդ, Քրէմէն չուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովգորոտ, Նովո, Նի քօլայէվսք, Նովոռոսիսք Օռեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրոֆոքայա-Սլոպոտա, Բոլդավա, Ռիկա, Ռիազաք, պօմնի, Ռիպինսք, Սարաթօֆ, Սիմֆերոպոլ, Սէմֆէրօքոլ, Զիսթօքոլ, Թիումէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիաթքա, Վլատիքա, Վլոտկա և Վօռնէժնք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Ալէքսանդրիա (Եգիպտոսի մէջ), Պօպրիչեց, Սերադօրի, Բաքօվքա, Նիքօքոլ և Սրօլա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.—Լոնտոն, Բարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով, նամակներ (avance) ապրանքի վրայ և քսիմիսիոնով՝ վաճառում ապրանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենալաւագոյն «Սէյֆ» դրամարկղներ խնայող մնուկ նպաստաւոր տոկոսներ։

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— 1902ի մարտային 4 % փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 4 կարօնները, որոնց պայմանաժամը 1905 յունուար 1/14ին կ'աւարտին, եթէ երրեք մինչեւ դեկտ. 3/13 յունուար չներկայացուին վճարման համար, ջնջուած պիտի համարուին։

15—13

* * *

Ազդ.— 1896ի մարտային հարիւրին 5 օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 17 կարօնները, որոնց պայմանաժամը կ'աւարտի 1905 յունուար 1/4ին, եթէ երրեք մինչեւ դեկ. 21/13 յունուար չներկայացուին վճարման համար, ջնջուած պիտի համարուին։

Կ. Պոլիս 1910 դեկտ. 29

15—11

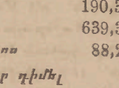

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրեւամերիկեան
(Cie. de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԻԱՏԻԿԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պատուակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Նկեկարական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Գալաթիա, Շարայ իսկելէթի փողոց, Լոյտ Օթրիչէն գործակալութեան նախկին չէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ Թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐԱՔ ԵՐԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՆՈՒ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.— Մեղանի գինին ձրի

Օսմանիէ չոգենաւը, նաւապետ Քաթէնէլի, Աղեքսանդրիայէն կը հանի յուն. 8ին, յունուար 10ին, երեքշաբթի օր, կէս օրէն յետոյ ժամը 3ին Ճամբայ կ'ելլէ դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միթիլի, Իզմիր և Պիրէան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻՇ

Թէսալիէ չոգենաւ, նաւապետ Ուիլեէմս, 1911 յուն. 18/1 փետր. չորեք շաբթի օր Սուրիոյ եզերքէն հանելով, յուն. 21/1 փետր. շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէրիպոլու, Տարանտէլ, Միթիլի, Իզմիր, Բիրա, Ռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Կէյվէ, Եաֆա, Բօրթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէլմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիէ Սուլթան խան։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօթի Լօքալ արկն.	108 ղր
» » » վերամս.	60 »
Գաւառներու համար արկն.	108 »
» » վերամտեալ	60 »
Արտասահմանի հմ. տարեկան	35 ֆր
» » վերամտեալ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ. բաժանորդները անպայման կանխիկ, ծանուցագիրներ առանձին կը տպագրուին. դրամ ղրկելու մասնաւորապէս եւ ուշադիր մի՛ եղէք Մանուսկրիպտներ չեն տրուիր։

Տպագրատէր՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅՃԱՃԵԱՆ